

1 petak, 12.01.2007.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.07h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
7 Izvolite sedeti.
8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro. Izvinjavamo se što
9 kasnimo. To je iz razloga koji nisu zavisili od nas.
10 Gospodine Milovančeviću, molim Vas da završite iznošenje svoje
11 argumentacije.
12 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Dobro jutro svima.
13 Za razumevanje suštine optuženja, prirodi karaktera navodnih krivičnih
14 dela, prirode sukoba i stvarne situacije na terenu, na početku je današnjeg dana
15 možda potrebno reći u... dati jedno objašnjenje, jedno mišljenje Odbrane vezano
16 za konstitutivnost naroda i za mnoga pitanja koja su u vezi sa tim pokrenuta.
17 Šta znači taj termin? Nesporna je činjenica za Odbranu, časni Sude, da je
18 statistički podatak iz 1991. godine govorio da je Srba u Hrvatskoj po toj
19 zvaničnoj statistici bilo 561.000. U federalnoj jedinici Hrvatskoj koja je imala
20 oko 4.500.000 stanovnika.
21 Mnogo puta je postavljeno pitanje vezano za status tog stanovništva.
22 Svedoci su potvrdili, i mislim da to i za kolege iz Tužilaštva nije sporno, da
23 je do 1990. godine Republika Hrvatska u Ustavu bila definisana kao država
24 srpskog i hrvatskog naroda. Takođe ne bi trebalo da bude sporno da su nove
25 hrvatske vlasti na čelu sa HDZ-om posle višestranačkih izbora 1990. već
26
27
28
29
30

petak, 12.01.2007.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (došlovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 polovinom 1990. najavile promenu Ustava i sprovele je krajem 1990. godine na taj
2 način da je promenjen status srpskog stanovništva u Hrvatskoj na taj način što
3 je od statusa naroda to stanovništvo dobilo status nacionalne manjine.

4 Dva pitanja je potrebno objasniti. Kako je moguće da 561.000 ljudi u
5 federalnoj jedinici koja ima 4.500.000 ljudi ima status naroda? Zašto je to? Da
6 li je mogući odgovor na to pitanje i, to je pitanje logično, jer onda to ukazuje
7 na apsolutno neravno pravan odnos ili makar ustavni tretman hrvatskog i srpskog
8 stanovništva? 12% stanovnika izjednačava se sa 92% stanovnika; ili 88%, pardon,
9 pogrešno sam sabrao. Pitanje je da li je takvo ustavno rešenje do 1990. godine
10 bilo napravljeno zato da bi hrvatsko stanovništvo bilo neravno pravo i
11 obespravljeno.

12 Mogući odgovor kada se ne raspolaže pravim informacijama jeste da bi to
13 tako moglo izgledati. Ali, ovde treba imati u vidu, časnih Suda, činjenicu koju
14 takođe kolege iz Tužilaštva ne negiraju da je u toku Drugog svetskog rata od
15 1941. do 1945. na teritoriji Hrvatske izvršen genocid nad srpskim narodom. Mi
16 smo videli dokumenta koja govore o 750.000 poklanih stanovnika. E taj genocid
17 bio je razlog, osnovni razlog za unošenje u sve Ustave Hrvatske posle Drugog
18 svetskog rata odredbe da su i Srbi narod. Zašto? Posle Drugog svetskog rata bila
19 su moguća dva rešenja, jer se rezultat genocida ne može priznati.

20 Ili da se područja sa srpskim stanovništvom odvoje od Hrvatske zbog
21 strašnog genocida koji je nad njima počinjen, čime bi teritorija federalne
22 jedinice Hrvatske bila sa trećinu smanjena. To je bilo jedno sasvim moguće i
23 izvesno rešenje, i pravično rešenje. Ili pak drugo, takođe pravično rešenje koje
24 su prihvatili i Srbi i Hrvati u Hrvatskoj, da Srbi ostanu u sastavu federalne
25 jedinice Hrvatske, ali da dobiju garanciju, da dobiju status naroda koji će im

26

27

28

29

30

1 obezbediti da nikada više ne mogu da se nađu u samostalnoj Hrvatskoj kao
2 nacionalna manjina u kojoj bi se u takvim okolnostima genocid prema njima
3 ponovio.

4 I vidite, časni Sude, to rešenje je postojalo takvo da su Srbi narod u
5 Hrvatskoj od 1945. do 1990. godine. Genocid nad Srbima u samostalnoj, takozvanoj
6 samostalnoj, nezavisnoj državi Hrvatskoj od 1941. do 1945. počinjen je u jednoj
7 fašističkoj tvorevini koju su priznale koju su priznale fašističke zemlje
8 Italija, Austrija i priznao je Vatikan. 1941. godine, kao nezavisnu državu
9 Hrvatsku. Prvo... ispravlja me kolega, izgleda da sam učinio omašku, dakle,
10 Nemačka, Italija i Vatikan. Te su zemlje priznale i napravile Nezavisnu državu
11 Hrvatsku koja je napravila genocid nad Srbima.

12 Prva stvar koja se dešava 1990. godine kada HDZ dolazi na vlast jeste
13 pokušaj da se taj zaštitni elemenat prema Srbima u Hrvatskoj, njihovo svojstvo
14 naroda tom stanovništvu oduzme. Jedina garancija za zaštitu tog stanovništva
15 bila je, bilo je to njihovo svojstvo naroda. Zašto? Samo zato što narod ima
16 pravo da odlučuje o svojoj sudbini, o svom statusu. Nacionalna manjina ni u
17 jednoj zemlji ne može, nema pravo, ni po međunarodnom, ni po domaćem pravu da
18 odlučuje o svom statusu. Ne može reći nacionalna manjina: "E, ja neću da budem u
19 Hrvatskoj." Na primer, kao što je to ovde slučaj.

20 Ali, Srbi, pošto su do 1990. godine bili narod, oni su zbog straha od
21 mogućeg genocida imali pravo, i to pravo im je obezbjeđivao Ustav, da kažu: "Mi

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nećemo u nezavisnoj Hrvatskoj da budemo." To je smisao prava na samoopredeljenje
2 i to je smisao tog termina konstitutivnosti.

3 Postavlja se jedno logično pitanje: zašto nove vlasti Hrvatske, HDZ, već
4 polovinom 1990. uzimaju taj status naroda srpskom stanovništvu? Zato što su
5 znali za reakciju, znali su da Srbi nikada ne bi napustili Jugoslaviju u kojoj
6 su po Ustavu bili, kojoj su po Ustavu bili dužni da budu verni, odani k'o i
7 Hrvati i svi drugi, a da ne bi napustili tu zemlju iz osnovnog razloga, a to je
8 strah od ponavljanja genocida.

9 I Odbrana vam u ovom trenutku ukazuje na činjenicu, 1990. godine u
10 decembru Hrvatska menja svoj Ustav, izbacuje Srbe iz Ustava, pretvara ih u
11 nacionalnu manjinu. I gle čuda, iste zemlje koje su napravile nezavisnu hrvatsku
12 državu 1941., Nemačka, Italija, sada i Austrija, i Vatikan prvi priznaju
13 nezavisnost te države koja se oružanom pobunom i nasilnom secesijom odvojila od
14 Jugoslavije. To je jedan momenat.

15 Možda da završim ovo poglavlje, pardon -

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ispričavam se, gospodine
17 Milovančeviću. Ranije ste spominjali Italiju, Austriju i Vatikan. Onda ste se
18 ispravili i rekli: "Ne Austrija, nego Njemačka". Sad kažete: "Njemačka, Austrija
19 i, mislim Vatikan". Je li riječ o Austriji, ili o Italiji, ili o Njemačkoj, Ili
20 su to Austrija, Njemačka, Italija i Vatikan?

21 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] I kada govorite o Njemačkoj, na koju
22 Njemačku mislite, jer nakon rata su bile dvije Njemačke.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, 1941. godine u momentu kada su fašističke
2 sile i Vatikan priznale Nezavisnu Državu Hrvatsku, koja je počinila genocid nad
3 Srbima, kao država je postojala samo Nemačka, Austrija ne, jer je Anschlussom
4 bila, koju je sproveo Hitler, pripojena Nemačkoj. Dakle to je bila Nemačka,
5 fašistička Hitlerova Nemačka. Zato tada nema Austrije. A -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Slušajte, nemojte nam davati
7 predavanja o povijesti, da li Vi govorite o Njemačkoj ili o Austriji. I
8 nastavite, jer nemamo vremena. Da li uključujete i Njemačku ili Austriju sa
9 Italijom i Vatikanom u Vašem argumentu?

10 G. MILOVANČEVIĆ: To što Vi eventualno pitanjem pokazujete da ne
11 poznajete istoriju je razlog što ste mi postavili ovo pitanje i tražili
12 objašnjenje. 1991. postoji Austrija -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, ja Vam
14 postavljam jednostavno pitanje jer Vi stalno naizmjenice spominjete Austriju ili
15 Njemačku. Nemojte mi govoriti ništa drugo, nego samo recite. Nemamo vremena.
16 Hoću da završimo. Je li riječ o Austriji ili o Njemačkoj? Nemojte mi pričati o
17 tome da li ja poznajem ili ne poznajem da li je postojala Austrija u to vrijeme.
18 To Vas ne pitam.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, 1991. godine, radi se o Austriji, Nemačkoj,
20 Italiji i Vatikanu. To su tada suverene države.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala i Vama. U vezi sa ovom temom konstitutivnosti,
23 valja reći da je nakon priznanja - oprostite -

24

25

26

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, to je
2 bilo 1991.? Kad govorite o Austriji, Njemačkoj, Italiji i Vatikanu, Vi govorite
3 o 1991. godini - jer tako stoji u transkriptu?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Hteo sam da kažem da su 1991. godine Austrija, Nemačka
5 i Italija i Vatikan bili samostalni subjekti međunarodnog prava i oni su
6 početkom 1992. priznali Hrvatsku. To sam hteo da objasnim.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Na stranici 4, u retku - a to
8 je razlog zašto sam Vas prekinuo - u retku, počnimo od retka 10, rekli ste:
9 "Obrana vam sad pokušava objasniti da u decembru 1990. Hrvatska je doista
10 izmijenila svoj Ustav. Uklonila je Srbe iz Ustava, pretvorila ih u nacionalnu
11 manjinu. I gle čuda, iste države koje su stvorile neovisnu državu Hrvatsku
12 1941., Njemačka, Austrija", a onda u transkriptu kaže nešto drugo, ali ja sam
13 čuo da ste rekli: "Vatikan - i onda je Vatikan ponovo priznao državu koja se
14 odcijepila od Jugoslavije."

15 Dakle moje je pitanje sljedeće: da li Vi tvrdite da Njemačka, Austrija,
16 Italija i Vatikan su stvorili državu Hrvatsku? Je li to ono što Vi tvrdite? Da
17 ili ne? I onda idemo dalje.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Da. Ilegalnim -

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Idite dalje, nastavite.

20 G. MILOVANČEVIĆ: I ono što je očigledno iz dokaza koji smo izveli na
21 ovom post... u ovom postupku jeste da je odmah nakon što je priznata secesija,
22 oružana secesija i pobuna Hrvatske, stanovništvo, srpsko stanovništvo na
23
24
25
26
27
28
29
30

1 teritoriji te države doživelo istu sudbinu koju je imalo 1941. Razlozi za njihov
2 status naroda koji su ih štitili od genocida su bili potpuno opravdani.

3 Čak u prisustvu trupa Ujedinjenih nacija, već juna 1992. na Maslenici, a
4 januara 1993. na Miljevačkom platou, pa septembra 1993. u Medačkom džepu, pa
5 maja 1995. u Bljesku i avgusta 1995. u Oluju, ta nezavisna država Hrvatska sada
6 u periodu 1991. do 1995. i po iskazu eksperta Tužilaštva Grujića proteruje
7 250.000 do 300.000 ljudi samo u operacijama 1995., a kompletno stanovništvo
8 napušta Krajinu, hiljade ljudi su pobijene. To je jedna tema na koju sam hteo da
9 skrenem pažnju, a koja je važna za razumevanje pozicije i optuženog Martića i
10 Srba i razloge sa ponašanje vlasti Republike Srpske i SAO Krajine.

11 Druga stvar koju sam, koja je vrlo bitna u ovome slučaju, jeste da je
12 slučaj optuženog Martića i pozicija Krajine i ovo što se dešavalo u Jugoslaviji
13 po samoj Optužnici, slučaj koji ima jako jake veze, ogromne uticaje međunarodne
14 zajednice. Dakle po samoj, u samoj Optužnici tužilac govori u završnim
15 argumentima Optužnice o tome da je Evropska zajednica u julu do septembra
16 posredovala u jugoslovenskoj krizi i da je na kraju 1992. priznala nezavisnost
17 Hrvatske i Slovenije.

18 U samoj Optužnici se govori o Vanceovom planu. U samom sudskom postupku
19 stotine i stotine dokumenata Ujedinjenih nacija, UNPROFOR-a, UNHCR-a,
20 Međunarodnog Crvenog krsta, EEZ-a je predočeno. Zašto govorim ovo, časni Sude?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Zbog toga što se ovde, što Odbrana ukazuje na tezu svoje odbrane, osnov da se
2 ovde radi o razbijanju jedne velike evropske zemlje Jugoslavije, koja je 1991.
3 imala površinu veću od Velike Britanije. 256.000 kvadratnih kilometara i 23
4 miliona stanovnika. I taj čin razbijanja te zemlje je bio povezan sa
5 najrazličitijim spoljnjim interesima.

6 Kada ovo govorim, kada pominjem Nemačku -

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
8 oprostite što Vas prekidam i time produžujem Vaše izlaganje, ali bih želela da
9 mi objasnite sledeće: u datim okolnostima Srbi su dakle bili ustavno gledano
10 manjina. U tim datim okolnostima šta to Srbima nije bilo omogućeno da rade? Šta
11 su oni mogli da urade u tim okolnostima da su bili sastavni, konstitutivni narod
12 i usled toga gospodin Martić ne bi ni bio ovdje i ne bi bio optužen kao što je
13 optužen u Optužnici?

14 Jer, premda pratim Vaše argumente, ja još uvek nisam mogla to da shvatim
15 od Vas. Da li biste mogli to da mi objasnite? Jer, još uvek nismo došli do te
16 faze gde mi Vi to objašnjavate. Ja kao član Pretresnog veća bih zaista želela da
17 to razumem. Ja sam pratila Vaše argumente od početka suđenja pa do sada. Ako
18 biste mogli to da mi objasnite, ja bih Vam bila zahvalna.

19 Dakle u situaciji gde ste bili manjina, šta Vam je to bilo sprečeno da
20 uradite? Hvala Vam na Vašem objašnjenju.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, samo narod, dakle samo ona etnička
2 zajednica koja po Ustavu ima status naroda ima pravo na samoopredelenje. U ovome
3 slučaju to pravo je značilo pravo Srbima da kažu: "Mi nećemo sa Hrvatskom iz
4 Jugoslavije. Mi hoćemo da ostavljam...ostanemo u našoj zemlji Jugoslaviji". To im
5 je pre...prevođenjem u status nacionalne manjine automatski oduzeto. Ove
6 Optužnice ne bi bilo kada bi tužilac poštovao tadašnji jugoslavenski Ustav i
7 kada bi cenio ove okolnosti.

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Molim Vas da mi kažete zašto to
9 kažete. Koji su razlozi koje mogu da potražim kako bih naposljetku mogla da
10 izvedem takav zaključak. To je ono što bih želela da uradite. Objasnite mi,
11 zašto?

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, na vreme je srpsko stanovništvo u Hrvatskoj
13 dok je važio stari Ustav Hrvatske, 1990. godine, do kraja 1990. preduzelo
14 političke korake da izrazi i da sprovede ta svoja ustavna ovlašćenja. I reklo
15 je: "Mi smo autonomija u okviru Hrvatske. I mi ćemo biti u Hrvatskoj." I SAO
16 Krajina je primenjivala hrvatske zakone kad je napravljena decembra 1990. I to
17 je bilo u skladu i sa hrvatskim dotadašnjim Ustavom i sa Ustavom Jugoslavije. I
18 sa pravom da budu narod. Sve što je stanovništvo Hrvatske srpske nacionalnosti
19 radilo te 1990., pravljenjem SAO Krajine i Republike Srpske Krajine, bilo je u
20 skladu sa jugoslovenskim Ustavom jer su oni bili narod.

21 I kao što je hrvatsko stanovništvo imalo pravo na samoopredelenje, i
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpsko stanovništvo je imalo svoje pravo na samoopredelenje. Jer, Srbi tamo nisu
2 došljaci, nisu agresori. To je njihova entič...etnički prostor, to je njihova
3 zemlja. Trećina Hrvatske po izveštajima Ujedinjenih nacija, po izveštaju S23380,
4 to je, to je, to je dokaz 107 - dakle ta trećina Hrvatske jeste etnički prostor
5 na kome su Srbi većina ili značajna manjina stanovništva.

6 Dakle, Srbi su svojim statusom naroda imali pravo da demonstriraju svoju
7 volju na samoopredelenje. I oni su to činili korektno, u skladu sa Ustavom
8 Jugoslavije, u skladu sa Ustavom Hrvatske, u skladu sa međunarodnim pravom. A
9 Hrvatska je sprovodila oružanu secesiju, oružanu pobunu, to njihovo pravo
10 onemogućavala i oružjem uništila na kraju, a tim istim oružjem razbila i
11 federalnu državu Jugoslaviju, što je zločin protiv mira. To je teza Odbrane.

12 Dakle nasilna secesija Hrvatske je prauzrok svemu što se dešavalo, a ne
13 kako to tužilac tvrdi, bolesna ideja srpskog stanovništva i srpskog rukovodstva
14 da pripadnike drugih nacija unište, progone, zatvore, muče, da čine ovo što piše
15 u Optužnici. Potpuno neosnovano. Ukazaću Vam samo na još jednu činjenicu da
16 *exhibit 236*, pismo predsjednika Vlade SAO Krajine, Milana Babića 05.09.1991.
17 godine, konferenciji o Jugoslaviji u Hagu, lordu Carringtonu, Ujedinjenim
18 nacijama, koje smo mu predočavali i za koje je on potvrdio da ga je on napisao.

19 Dakle, to pismo upravo govori o tom pravu na samoopredelenje. I to je
20 dokument u kojem je gospodin Babić tada 1991. godine govori da je Jugoslavija
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 napadnuta oružanom secesijom i pobunom Hrvatske. Da regularna federalna armija
2 radi zakonito svoj postupak. Da je samo opkoljena, napadnuta i ubijana. Da Srbi
3 samo hoće da se samoopredele i ne osporavaju pravo hrvatskom narodu da učini to
4 isto.

5 PREVODITELJ: Prevodioci mole gospodina Milovančevića samo malo sporije
6 da govori. Hvala.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Samo se postavlja pitanje zašto gospodin Babić kao
8 optuženi kraj svih dokaza koji postoje odjednom priča potpuno suprotnu priču.
9 Sada kao svjedok Tužilaštva i kao čovek koji je postigao nagodbu o krivici. Da
10 li takvom čoveku možete pokloniti veru? No to je stvar dokazivanja. Ako
11 dopuštate, ja bih nastavio dalje.

12 Vrat ćemo se, dakle na ovaj drugi momenat koji je bitan za razumevanje
13 slučaja Martića. Mnogo činjenica u Optužnici govori o učešću i Evropske
14 zajednice -

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Vi ste završili Vaš odgovor.
16 Hvala. Izvolite da nastavite. Hvala.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, sudija Nosworthy.

18 Druga činjenica koja je bitna za razumevanje svih podataka u spisima,
19 svih pismenih dokaza, pogotovo dokumenata Ujedinjenih nacija, pogotovo
20 svedočenja nekih njenih predstavnika, kao što je McElligot, na primer, jeste
21 suštinska uključenost faktora međunarodne zajednice u krizu u Jugoslaviji; i u
22 dešavanja i na teritoriji Krajine. Ne kaže ovo Odbrana, časni Sude, zato da bi
23 probala da prebacuje neku krivicu na nekoga, da nekoga optužuje. Ne. Nego zato
24 što su to činjenice koje su važne za Sudsko veće da bi moglo da donese pravičnu
25 odluku. To su činjenice o kojima postoje pismeni dokazi, ogromni pismeni dokazi

26

27

28

29

30

1 i usmena svedočenja u ovome slučaju.

2 Ukazaću vam samo, skrenuću vam pažnju na dokument koji je izveden,
3 uveden kao dokaz u ovome postupku; to je *exhibit* 104. Malopre sam ga možda
4 pogrešno označio kao *exhibit* 107; 104, to je izveštaj Savetu bezbednosti broj
5 23.280 od 11.12.1991. godine. Ovaj izveštaj, dakle napisan je nakon Ženevskog
6 sporazuma 23. novembra 1991. godine koji su potpisali specijalni izaslanik
7 generalnog sekretara Ujedinjenih nacija Vance, tadašnji predsednik Srbije
8 Milošević, predsednik Hrvatske Tuđman i ministar odbrane Kadijević.

9 Ovaj dokument, ovaj dokaz 104 govori o bazičnim principima akcije
10 Ujedinjenih nacija na području Jugoslavije i o bazičnim polazištima Vancea,
11 specijalnog izaslanika generalnog sekretara i Marka Gouldinga, podsekretara
12 Ujedinjenih nacija. Suština njihovog prilaza u ovom dokumentu na koji smo mi
13 mnogo puta ukazivali jeste da oni upozoravaju da bi, tada, 11.12.1991., da bi
14 preuranjeno priznanje pojedinih jugoslovenskih republika koje to traže, dakle
15 jugoslavenskih republika. Pazite, izveštaj Ujedinjenih nacija kažu da su
16 Hrvatska i Slovenija jugoslovenske republike, kaže 11.12.1991., a tužilac nam je
17 tvrdio da je od oktobra 1991. Hrvatska samostalna. Čudno.

18 Dakle, ovaj dokument kaže da bi preuranjeno priznanje pojedinih
19 republika predstavljalo katastrofu za region, za mir u svetu, za mir na Balkanu,
20 za mir u Jugoslaviji. I da se sveopšte, da se to, do tog priznanja može doći
21 eventualno u traženju sveopšteg rešenja jugoslovenske krize kome Ujedinjene
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nacije teže. Interesantno je nešto, da je generalni sekretar Ujedinjenih nacija
2 upravo u ovom dokumentu upozorio Evropsku zajednicu, čiji je predsjedavajući bio
3 ministar spoljnih poslova Holandije Van Den Broek, da bi preuranjeno priznanje
4 secesionističkih republika predstavljalo katastrofu po mirovni proces i po
5 napore Ujedinjenih nacija.

6 Vidite, časni Sude, to je pismeni dokument od 11.12.1991. Usprkos tog
7 upozorenja, Nemačka, Italija, Austrija, Vatikan, Belgija, Holandija, najveće,
8 najznačajnije evropske zemlje priznaju secesionističke republike. Priznaju, na
9 primer, Hrvatsku koja u tom trenutku ne kontroliše trećinu svoje teritorije. Tim
10 činom su te zemlje legitimisale svoje interese, svoje strateške interese na
11 području Jugoslavije. Tim činom su minirale mirovnu operaciju Ujedinjenih nacija
12 u Jugoslaviji, jer više trupe Ujedinjenih nacija ne dolaze na teritorij
13 Jugoslavije, već u Hrvatsku.

14 Tim činom su te zemlje prejudicirale ishod rešenja političke krize i tim
15 činom su te zemlje prekršile povelju Ujedinjenih nacija koja štiti teritorijalni
16 integritet Jugoslavije, koja je tada bila jedini član Ujedinjenih nacija.
17 Prekršene su protokol 2, dopunskih Ženevskih konvencija, član 3. Juče smo ga
18 pominjali da nema pravo niko da se... da vređa teritorijalni integritet zemlje
19 pod bilo kojim izgovorom. I tim činom su te zemlje postale saučesnici oružane
20 pobune koja je sprovodila Jugoslavija... Hrvatska u Jugoslaviji. Zašto je važno
21 ove činjenice imati u vidu? Zbog toga, časni Sude, što se ti politički interesi
22 -

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, želio bih da
24 Vas podsetim da do sada, jutros, nisam čuo da ste Vi govorili ni o jednoj od

25

26

27

28

29

30

1 tačaka Optužnice. I kada Vas zaustavim, nadam se da se nećete žaliti da niste
2 imali dovoljno vremena, jer ste imali dosad mnogo više vremena nego Tužilaštvo
3 za izvođenje svoje argumentacije.

4 Izvolite, možete da nastavite.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, Odbrana odlučuje o tome kojim će se tačkama
6 Optužnice baviti. Odbrana ima pravo na odbranu. Pos... suđenje u ovome slučaju
7 Martića traje podjednako vremenski u tužiočevom slučaju i u našem slučaju. Vi me
8 upozoravate da u fazi završne reči, u najdelikatnijoj fazi odbrane kada Odbrana
9 iznosi ključne argumente, a juče ste nam postavili pitanje i rekli da ne
10 razumete tezu Odbrane. Vi nas upozor... prekidate me faktički. Ja hoću da Vam
11 kažem, ja tražim pravo da obrazložim argumente za našu poziciju. I molim Vas da
12 mi dopustite da to uradim. Dakle -

13 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

14 PREVODITELJ: Predsjedavajući sudija nije uključio mikrofona.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, mislim
16 da treba da shvatite reči sudije Molotoa na način na koji je on to mislio. A to
17 su smernice, a nije ni na koji način želeo da minira ili nanosi štetu izvođenju
18 dokaza Odbrane ili da Vas spreči da iznesete ono što smatrate da je od važnosti.
19 On je jednostavno pokušavao da Vas uputi u pravom pravcu.

20 A i ja sam malo razočarana s Vama, jer mislim da ste mogli ovome
21 pristupiti na drugačiji način. Mislim da trebate to da shvatite, da reči Veća

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 shvatite kao smernice i ja ću zamoliti predsedavajućeg sudiju da Vam se dopusti
2 da uradite ono što želite.

3 Ja se zahvaljujem svojim kolegama, jer se zalažem za stvar gospodina
4 Milovančevića.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam na ovome što ste rekli. Ja potpuno se slažem
6 sa tim što ste rekli. Moja reakcija je bila vezana samo za mogućnost, ja sam
7 tako shvatio deo jedan upozorenja sudije Molotoa da Odbrana može biti prekinuta
8 u jednom trenutku zato što iznosi neke argumente koji nisu konkretno, kako kaže
9 sudija Moloto, vezani za Optužnicu. Ja sam se plašio te mogućnosti i nju sam
10 pokušavao da predupredim. A nije bila moja namera da ne poštujem Sud. Hvala Vam.
11 Ako dopuštate, ja bih nastavio.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da. Ali, želela bih da podržim
13 reči sudije Molotoa da to treba se odnosi na Optužnicu. No, na Vama je da
14 donosite odluku o tome.

15 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja se slažem.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, zašto je Odbrana potrošila prvi put ovoliko
17 vremena na ovu temu? Zbog toga, časni Sude, što Odbrana smatra da svi činjenični
18 i pravni navodi u Optužnici, da konstrukcija udruženog zločinačkog poduhvata
19 koji postoji u Optužnici nisu upravljani na ostvarivanje interesa pravde, nisu
20 utemeljeni na činjenicama. Oni dokaze i činjenice izvrću naglavačke.

21 Po uverenju Odbrane ovakva Optužnica i rad Tužilaštva ima za cilj
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 realizaciju nekih političkih ciljeva koje, koji se neophodno reperkutuju na
2 jedan čin razbijanja međunarodno priznate zemlje, na oružanu pobunu i na
3 posledice koje su iz toga proizašle. Mi smo pokušali da ove stvari obradimo u
4 nalazu veštaka, eksperta profesora Smilja Avramov. Tužilaštvo se tome protivilo
5 i protivilo se obradi teme učešća Evropske zajednice u ovom mirovnom procesu.
6 Veće je, mislimo, pogrešilo kada je prihvatilo takav stav Tužilaštva. Odbrana je
7 tu oštećena.

8 Ali je bitno za procenu stvarnih namera učesnika jugoslovenske krize
9 imati u vidu -

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta ste hteli reći da je Pretresno
11 veće pogrešilo kada je stalo na stranu Tužilaštva i da je time naneta šteta
12 Odbrani? U vezi čega?

13 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ re...rekao, časni Sude, da ste stali na
14 stranu Tužilaštva, nego ste prihvatili sugestiju Tužilaštva da bude regi... da
15 bude redigovano.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas, gospodine Milovančeviću.
17 Ovde piše: "Mislim da je Pretresno veće pogrešilo kada je stalo na stranu
18 Tužilaštva." Pogledajte stranicu 15. Juče ste porekli da ste to rekli. Rekli
19 ste: "Mislim da je Pretresno veće pogrešilo kada je stalo na stranu... kada je
20 prihvatilo argumente Tužilaštva." Da li ste možda pogrešno bili prevedeni? Možda
21 da ispravimo prevodioca ako je prevodilac pogrešio, ali ja čitam ono što ovde
22 piše.

23 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, da ispravimo prevodioca. Ja sam reko da je

24

25

26

27

28

29

30

1 Veće prihvatilo stanovište Tužilaštva. Dakle Tužilaštvo je smatralo da tema
2 Evropske zajednice ne pripada u ovaj slučaj i ne treba da bude obrađena. Ja o
3 tome govorim. A Vi ste prihvatili taj stav iako smo mi bili za suprotno
4 stanovište. Pa ne može Veće biti na strani Tužilaštva time što donosi odluke. To
5 je apsurdno. Tako nešto ne mogu da kažem. Dakle Vi ste prihvatili - to je... to
6 je neadekvatno prevedeno. Ja ne znam kako da objasnim ili sam ja bio neprecizan,
7 ali smisao onoga što sam govorio je ovo što sam Vam sada rekao.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali šta je? Šta ste Vi rekli? Da li
9 je ono što ste rekli ili ste možda pogrešno prevedeni? Ne može biti i jedno, i
10 drugo. Morate nam reći šta ste Vi rekli.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle ja sam rekao da je Tužilaštvo se protivilo radu
12 eksperta, profesora međunarodnog prava na rasvetljavanju činjenica o učešću
13 međunarodnog faktora na krizu u Jugoslaviji.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas pitam u vezi jedne rečenice.
15 Molim Vas, koncentrišete se na jedno. Nemojte sad da se vraćamo unazad. Ja Vas
16 pitam u vezi ovoga gde Vi kažete, gde ja kažem da ste Vi rekli: "Mislim da je
17 Pretresno veće pogrešilo kada je stalo na stranu Tužilaštva i time je naneta
18 šteta Odbrani."

19 Možete li nam reći tačno šta je u tom trenutku bilo rečeno? Šta ste Vi
20 rekli?

21 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/, časni Sude, Pretresno veće je pogrešilo jer
22 je stalo na stanovište Tužilaštva. Dakle prihvatilo je stav Tužilaštva, koji
23 može biti pravilan ili nepravilan.

24 Mi smatramo da je Tužilaštvo... da je stav Tužilaštva nepravilan i to
25 tvrdimo. I smatramo da je Veće, prihvatanjem nepravilnog stava Tužilaštva,

26

27

28

29

30

1 pogrešilo.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne. Ne. A kada je Pretresno veće
3 usvojilo stanovište Tužilaštva?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Onoga trenutka, časni Sude, kada nam je dostavilo
5 redigovani tekst nalaza veštaka u kome je u nalazu eksperta Odbrane profesora
6 Smilje Avramov redigovalo svu temu koja se bavi međunarodnim faktorom u krizi u
7 Jugoslaviji i u kome je izbacilo čak i zaključke profesora Smilje Avramov o toj
8 temi, to je Vaša odluka. Nije moja odluka. Mi smo se tome protivili i
9 razmišljali smo da li da taj dokaz čak iskoristimo u ovom postupku.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Da, tako je. To je bilo
11 stanovište Pretresnog veća. To nema nikakve veze sa stanovištem Tužilaštva. To
12 je bilo viđenje Pretresnog veća u vezi toga. Veće nije usvojilo stanovište
13 Tužilaštva. A ako je time naneta šteta, i ako je Pretresno veće pogrešilo, Vi
14 imate pravo da uložite žalbu. A da li ste uložili žalbu?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, sve je to urađeno u minut do dvanaest, na
16 samom kraju suđenja. I kada smo pisali žalbe, rečeno nam je: "Nema vremena."

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije moje pitanje. Moje pitanje je
18 da li ste uložili žalbu. Vi niste uložili žalbu, a ako se ne slažete sa
19 stanovištem Veća, Vi ulažete žalbu. Ako ne uložite žalbu, znači da prihvatate. A
20 ne možete sada da kažete da smo usvojili nečiji stav. Mi nismo usvojili ničiji
21 stav. Mi imamo naš stav. A ako je stav Odbrane istovetan sa stavom Veća, to ne

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 znači da je Veće usvojilo stav Odbrane. To je samo tako, slučajnost. Pa isto
2 važi i za Tužilaštvo. Hvala.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Druga stvar koju smo pokušali da dokažemo u našem
4 dokaznom postupku jeste priroda oružanog sukoba, postojanje oružane pobune,
5 dejstva hrvatskih oružanih snaga. Tužilac je izveo dokaze preko svedoka Agotića
6 - exhibit 402 - o 200.000 naoružanih hrvatskih vojnika, teško naoružanih vojnika
7 1991. godine. Tužilac u Optužnici tvrdi da na teritoriji koju obuhvata Optužnica
8 postoji stanje oružanog sukoba. Sve vreme tužilac u Optužnici tvrdi da dejstva
9 po Zagrebu nisu vojno opravdana, a našem veštaku je - ekspertu pukovniku
10 Milisavu Sekuliću - njegov nalaz odlukom Veća totalno isečen. Svi njegovi
11 odgovori na kojima je Odbrana insistirala, u kojima je pokušao da se bavi ovim
12 temama, eliminisani su iz njegovog nalaza odlukom Sudskog veća. Mi smo i time
13 teško oštećeni. Srećom, postoje i neki drugi dokazi koji su u nekom manjem obimu
14 mogli da pokriju te praznine.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, morate
16 mi oprostiti, ali moram da Vas zaustavim, jer postoji pravilo etike i postoji
17 praksa u pogledu toga kako se postupa sa odlukama Pretresnog veća. Odluka je
18 doneta tokom suđenja i advokat mora da je prihvati, osim ukoliko ne uloži žalbu
19 da se preispita ta odluka ili presuda i ukoliko se donese odluka protiv odluke
20 Pretresnog veća.

21 I predsjedavajući sudija je ispravno rekao da Vi niste iskoristili to
22 pravo koje ste imali na raspolaganju, što je uobičajena praksa, te smo to
23 tretirali kao odluku koja obavezuje sve strane i Vi ne možete da je osporavate
24
25
26
27
28
29
30

1 sada. Ja Vam to kažem kao smernicu. Ne želim da Vas dovedim u neprijatnu
2 situaciju, ali to je deo ovog sistema kojim se vodimo na Tribunalu. Možda Vam to
3 nije poznato, možda zato što u Vašem pravnom sistemu Vi možete da još uvek
4 osporavate -

5 SUDAC MOLOTO: /nečujno/

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ne. Možda, dakle u Vašem
7 sistemu je to moguće, ali to ovde nije moguće i može predstavljati nepoštovanje
8 Suda. Dakle ako imate još nešto da kažete što se odnosi na osporavanje odluke
9 ovog Pretresnog veća, onda treba da izbegnete da to iznosite sada, jer to nije u
10 skladu sa procedurom. Nije ispravno tako postupiti.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite, časni Sude, što uzimam reč,
12 ali kako bi zapisnik bio jasan... budući da ima jedan mali detalj koji smo možda
13 prevideli, ali mi je skrenuta pažnja na to. Mislim da naposljetku to ništa ne
14 menja, ali bi ipak trebalo da bude uneto u spis, a to je da Odbrana jeste
15 tražila dozvolu da se uloži žalba na te dve odluke u vezi ta dva veštaka i
16 Pretresno veće je odbilo izdavanje potvrde. Međutim mislim da to ne menja
17 zaključak. Po našem mišljenju, to je još uvek obavezujuća odluka Pretresnog
18 veća.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Onda sam ja pogrešila. Pravo da
20 tražite izdavanje potvrde je bilo iskorišćeno. Vama je to uskraćeno i, gospodine

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Milovančeviću, Vi ste obavezni, na osnovu odluke, i treba da na taj način
2 tretirate zaključke bilo kog Pretresnog veća, bilo ovog ili nekog drugog, jer na
3 taj način se odluke i presude odražavaju na bilo koju stranu u postupku.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da Vas podsetim, kada završimo u
5 10.15h, nadam se da ćete do tada završiti svoje iznošenje argumenata.

6 Izvolite, možete nastaviti.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Prihvatam ovo što je časni sudija Nosworthy rekla i
8 povlačim ovo što sam do sada govorio. Samo jedno objašnjenje, da ne budem
9 pogrešno shvaćen: pokušao sam da ukažem na neke činjenice. Te sam odluke Veća
10 smatrao upravljanjem postupkom. Nisam želeo da omalovažim Veće, a protiv svake
11 odluke Veća u toku postupka i eventualnoj žalbi - ako ima osnova za nju...
12 razloga za nju - može se ukazivati. U svakom slučaju, prihvatam reči sudije
13 Nosworthy i povlačim ovo što sam rekao.

14 Što se tiče mogućnosti da završim do 10.15h, mislim da Odbrana nema
15 mogućnosti. U toku druge sednice mi ć... Odbrana će završiti svoj slučaj. Hvala
16 Vam. Ako dopuštate, ja bih nastavio.

17 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

18 G. MILOVANČEVIĆ: Svedok Odbrane MM-117 potvrdio je da je... da su vlasti
19 Republike Srpske Krajine, da je Ministarstvo unutrašnjih poslova, Vlada, svi
20 organi, da su činili sve da zaštite javni red i mir; da su činili sve da zaštite
21 sve ljude, bez obzira na nacionalnost; da su učinili sve da saraduju sa
22 UNPROFOR-om i da je ta saradnja bila dobra. Ovaj svedok, kao i mnogi drugi, kao
23 i svi svedoci Odbrane, potvrdio je da je učinjen svaki napor da se kriminal
24
25
26
27
28
29
30

1 suzbije, da se svaki zločin otkrije. I ovaj svedok je potvrdio da je saradnja sa
2 UNPROFOR-om na terenu bila dobra, a da su onda odjednom stizali izveštaji
3 Ujedinjenih nacija koji su govorili nešto suprotno.

4 Preko ovog svedoka Odbrana je uvela dokaz 965, sastanak gospodina
5 Martića, ministra unutrašnjih poslova sa zamenikom misije UNPROFOR-a u
6 Jugoslaviji, gospodinom Cedric Thornberryjem. U tom... u tom dokumentu, koji je
7 potvrđen svim ostalim izvedenim dokazima, gospodin Martić se prema tekstu tog
8 zapisnika obraća gospodinu Thornberryju i kaže: "Zapadna štampa je učinila težak
9 zločin prema Srbima. Mi se samo branimo, a sve postavljeno naglavačke. Zašto
10 nešto ne učinite, gospodine Thornberry, da se to promeni?"

11 U ovom *exhibitu* 965 gospodin Thornberry direktno odgovara gospodinu
12 Martiću rečima: "Ja Vas potpuno razumem, gospodine Martiću. Ne mogu shvatiti
13 kako su to zapadni mediji izveštavali. Činjenica je da Savet bezbednosti u ovom
14 trenutku," pazite reči, "ima bar malo uravnoteženiju sliku. Mislim da i
15 međunarodna zajednica stiče jasniju sliku, ali ne mogu da se pretvaram," kaže
16 gospodin Thornberry, "da imaju objektivnu sliku, kad je nemaju. Zbog političke
17 propagande međunarodna zajednica sve Srbe vidi jednako."

18 Ove reči zamenika misije UNPROFOR-a u Jugoslaviji gospodina Thornberryja
19 i njegove reči da on šalje prave izveštaje, ali da to ne vredi ništa, potvrdio
20 je i svedok Barriot, pukovnik francuske vojske, rekavši: "Ja sam došao u
21 situaciju da se odrekнем vojne karijere." Imao je 37 godina kada je bio pukovnik
22 i u misiji UNPROFOR-a. Sledila mu je generalska karijera. "Bio sam dakle u
23 prilici, u situaciji da se odrekнем vojne karijere, jer sam video na terenu da
24 su Srbi demonizovani. I tu istinu nisam mogao da sakrijem." To potvrđuje i
25 gospodin Cedric Thornberry.

26

27

28

29

30

1 Ovaj dokument potvrđuje takođe izjavu Cedrica, sadrži izjavu Cedrica
2 Thornberryja. "Šef civilne misije, UNCIVPOL-a, šef civilne policije UNCIVPOL-a
3 direktno je meni podređen." Kaže: "Lično je meni podređen. Kaže mi da izvanredno
4 saradujete." A ovde su se pojavili neki svedoci Tužilaštva, kao što je
5 McElligot, koji to potpuno negiraju i koji pričaju drugu priču. Pojavili su se
6 dokumenti koji pričaju potpuno suprotnu priču. O onome što čovek na terenu,
7 zamenik misije UNPROFOR-a svedoči u ovome dokumentu.

8 U ovom istom dokumentu, *exhibitu* 965, to je 14.06.1993. godine, gospodin
9 Martić kaže gospodinu Thornberryju: "Mi činimo sve da zaštitimo stanovništvo. Mi
10 ne pravimo nikakvu razliku između Srba i Hrvata. Činimo sve da ih zaštitimo od
11 onih koji ih ugrožavaju. I imamo jedan problem, kada hrvatsko stanovništvo hoće
12 da ode sa teritorije zbog teške situacije i kada nama potpišu izjavu da odlaze
13 dobrovoljno, onda posle odu kod hrvatskih vlasti i pričaju suprotno."

14 I kaže gospodin Martić: "Pa Vas molim, gospodine Thornberry, više se
15 takvi odlasci ne mogu dešavati bez Vašeg učešća, učešća UNPROFOR-a". A na ove
16 reči, u ovom dokumentu 965, Cedric Thornberry kaže: "Shvatam, gospodine Martiću,
17 da štite stanovništvo u izuzetno teškim okolnostima."

18 Vidite, časni Sude, to je istina o onome što se dešavalo na terenu.
19 Mnogo svedoka Odbrane je to potvrdilo. Mnogo. Ali, gospodin Cedric Thornberry
20 govori o zapadnim medijima koji su počinili zločin prema Srbima 1993. A tužilac
21 sada 2007., 2006. na osnovu izveštaja tih zapadnih medija sudi gospodinu

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Martiću i koristi ih kao dokaz. Mi smo videli dokumenta Ujedinjenih nacija koja
2 potpuno kompromituju Ujedinjene nacije, čak rezolucije Ujedinjenih nacija. A
3 kompromituju ih zato, iz razloga o kome govori Cedric Thornberry. Zato što Savet
4 bezbednosti nema jasnu sliku, zato što međunarodna zajednica nije dobro
5 obavještena.

6 Pa šta, časni Sude, znači Rezolucija 762 Ujedinjenih nacija iz juna
7 1992. godine nakon prve hrvatske agresije na zonu pod zaštitom Ujedinjenih
8 nacija u... na Miljevačkom platou gde je pokasapljeno 40 Srba, bukvalno
9 pokasapljeno i bačeno u jamu. Šta znači ta rezolucija koja osuđuje tu akciju,
10 osuđuje obe strane i sadrži u sebi tekst da *pink zone* spadaju u nadležnost
11 Hrvatske. Navodno osuđuju agresiju, ne preduzimaju nikakve mere nakon toga, a u
12 istom aktu nagrađuju Hrvatsku dajući joj delove teritor... zaštitnih zona
13 Ujedinjenih nacija.

14 I ovdje je bio svedok Kiruđa, koji je rekao: "To je bilo izvan plana
15 Ujedinjenih nacija. Taj tretman *pink zona* tom rezolucijom je izvan plana koji
16 je, i odredaba Vanceovog plana Ujedinjenih nacija. To je ponašanje međunarodne
17 zajednice na koje mi pokušavamo da ukažemo. A tužilac ovom Optužnicom kao da
18 dovršava posao tih delova međunarodne zajednice, kao da realizuje te interese.
19 Zašto to kažem, časni Sude? Mirovna konferencija o Jugoslaviji nije održana. Ova
20 Optužnica je ispunjenje najlepših želja Hrvatske.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li da Vas prekinem, gospodine
22 Milovančeviću? Mislim da ponovo pogrešno profesionalno postupate u smislu da je
23 tužilac službenik ovog Suda. On postupa u skladu sa mandatom ovog Suda. I to
24 nema nikakve veze sa vođenjem daljih mera Ujedinjenih nacija ili ljudi iz

25

26

27

28

29

30

1 UNPROFOR-a. On jednostavno samo obavlja svoj posao, kao što i Vi obavljate svoj
2 posao da branite svog klijenta. Njegov posao je da bude tužilac u ovom predmetu.
3 I molim Vas prestanite da ga napadate. Izvolite, možete da nastavite.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Pogrešno ste me razumeli, razumeli, časni sudija
5 Moloto. Ja -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nisam Vas pogrešno razumeo.
7 Prestanite, molim Vas, da ga napadate. Izvolite s iznošenjem svoje
8 argumentacije.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Zbog kolege tužioca, ja izjavljujem da stvari ne
10 personalizujem, ja mislim na instituciju. A sada prelazim na Optužnicu.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja kažem: zaboravite. Ne. Ta
12 institucija koju Vi klevetate, ja ne govorim sada o nekoj osobi. /nerazgovjetno/
13 tužilac, onako kako Vi njega pominjete u svojoj argumentaciji. On samo obavlja
14 posao kao tužilac u ovom predmetu na osnovu izvesnih činjenica koje su mu
15 dostavljene. Molim Vas, izvolite. Možete da nastavite.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

17 Pređimo direktno na Optužnicu, da vidimo kako tužilac obavlja svoj
18 posao, na osnovu kog prava i na osnovu kojih činjenica.

19 Paragraf 4 Optužnice govori o svrsi udruženog zločinačkog poduhvata. I
20 kaže da je cilj da se jedna trećina Republike Hrvatske i veliki delovi Republike
21 Bosne i Hercegovine očiste od nesrpskog stanovništva i pripoje državi pod
22 srpskom dominacijom. Ovako formulisano...formulisanje teritorija na kome se

23

24

25

26

27

28

29

30

1 navodno dešavaju zločini je kršenje povelje Ujedinjenih nacija. Jer, Optužnica
2 obuhvata period od čak 1990. godine do 1995. I 1991. godine, makar 1991. i do
3 maja 1992. ne postoji nikakva Republika Hrvatska. I ne postoji nikakva Republika
4 Bosna i Hercegovina. Nisu to subjekti međunarodnog prava. Postoji Jugoslavija.

5 I ovo što se dešava ovde, u ovom paragrafu 4, to nisu suverene zemlje. I
6 cilj ovakve formulacije, po mišljenju Odbrane, jeste da se sakrije činjenica da
7 se radi o oružanoj pobuni, da se sakrije činjenica; da se izbegne pominjanje
8 Jugoslavije koji je jedini subjekt međunarodnog prava i da se onda da potpuno
9 druga dimenzija ovim događajima. Zašto to radi Tužilaštvo? I kako to radi
10 Tužilaštvo? Pogledajmo u paragrafu 6 Optužnice.

11 Ja ovo ne činim iz bilo kog drugog razloga, osim što iznosim tezu
12 Odbrane da je optuženi Martić nevino optuženi čovek. Nevino optuženi predsednik
13 prognanog naroda, i sam izbeglica, koji ovde četiri godine i sedam meseci u
14 situaciji kada sve činjenice postoje koje potpuno suprotno govore u odnosu na
15 svaki detalj ove Optužnice. Šta to suprotno govore? U paragrafu 4, kao neke
16 navodne države koje tada ne postoje, pominju se Republika Hrvatska i Republika
17 Bosna i Hercegovina, a postoji samo Jugoslavija. A u paragrafu 6 onda se navode
18 učesnici takozvanog udruženog zločinačkog poduhvata. I ko su oni?

19 Navedene su neke ličnosti, a onda se kaže: JNA, pa Vojska Jugoslavije,
20 pa Vojska Republike Srpske, pa Teritorijalna odbrana, pa policijske snage

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Krajine, pa Martićeva milicija - kako je zovu, dobrovoljačke jedinice iz Srbije,
2 Crne Gore i Bosne, te druge političke ličnosti iz Socijalističke Federativne
3 Republike Jugoslavije. E vidite, ovaj poslednji navod u ovom paragrafu 6
4 pokazuje na pravi smisao događaja.

5 To se verovatno omaklo kolegama iz Tužilaštva. Jer, ovo što se dešava,
6 ovaj navodni udruženi zločinački poduhvat dešava se na teritoriji Socijalističke
7 Federativne Republike Jugoslavije 1990. i 1991., na kojoj je u toku oružana
8 pobuna, ni u kakvim suverenim državama Hrvatskoj i Sloveniji. I svi ovi
9 učesnici, navodni učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, svi pojedinačno
10 pobrojani u paragrafu 6 su građani, državljani, funkcioneri, vojnici, policajci
11 i dobrovoljci jedino postojeće...postojećeg međunarodnog subjekta, Jugoslavije,
12 jedine zemlje koja je članica Ujedinjenih nacija. I ništa oni ne rade kada
13 ostvaruju svoje funkcije ustavne i zakonske, i dužnosti, svako u svom domenu.
14 Ništa oni ne rade u nekim državama, Hrvatskoj i Sloveniji koje tada ne postoje,
15 nego na teritoriji Jugoslavije pod ingerencijom saveznog predsedništva,
16 suzbijajući oružanu pobunu shodno protokolu II iz Ženevske konvencije iz 1949.
17 godine. O tome se radi. To je suština.

18 A vidite, časni Sude, zašto sam ono rekao što sam rekao za Tužilaštvo,
19 paragraf 4 i paragraf 6 govore o konstrukciji udruženog zločinačkog poduhvata.
20 Zašto je ona uvedena? Uvelo ju je faktički Tužilaštvo. A po našem uverenju, Sud
21 pogrešno prihvatio. Jer, taj oblik odgovornosti ne postoji u Statutu Tribunala.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Može je uvesti samo Savet bezbednosti. A sa kojim ciljem je to učinjeno? Dva su
2 cilja, da se ovakvim nabranjanjem navodnih učesnika udruženog zločinačkog
3 poduhvata, Tužilaštvo oslobodi bilo kakve obaveze da po koncepciji udruženog
4 zločinačkog poduhvata -

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li Vam je jasno da Vi ponavljate
6 nešto što ste nam već rekli? Vi ste nam ovo već bili rekli juče ili prekjuče.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete da nastavite.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Nisam rekao da se uvođenjem ove institucije udruženog
10 zločinačkog poduhvata Tužilaštvo oslobađa obaveze da bilo šta dokaže. Dakle
11 vreme, mesto, način, sastav, pismeni, usmeni sastanak. Ko? S kim? Koje
12 nadležnosti? Kakav je odnos hijerarhije? Podređenosti? Nadređenosti? Kakve su
13 horizontalne veze? Tužilac je po koncepciji udruženog zločinačkog poduhvata
14 oslobođen od bilo kakvog dokazivanja. Uz devizu: "a ti Odbrano, brani se kako
15 znaš". A zašto je to učinjeno? Po dubokom uverenju Odbrane, samo sa jednim
16 ciljem: da se izmeni karakter i suština događanja na Jugoslaviji... na području
17 Jugoslavije; da se udari pečat ispravnosti na inače ilegalni čin nasilnog
18 razbijanja Jugoslavije i na ilegalni nastanak države Hrvatske kroz oružanu
19 pobunu i strašne zločine.

20 Samo neke od njih Tužilaštvo goni. "Bljesak" ne goni, a sudi Martića.

21 Što se tiče paragrafa 7 Optužnice, u njemu se opisuju oblici u kojima je
22 Martić navodno učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu. Pa kaže:

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Učestvovao je u formiranju", stoji ovde, "na sve moguće načine policijskih
2 snaga", pod tačkom A, "koje bi pomogle u izvršenju udruženog zločinačkog
3 poduhvata počinjenjem zločina." Ovo je blanko tvrdnja, koju tužilac posle
4 razrađuje u Optužnici, ali je potpuno suprotna svim izvedenim dokazima. Zašto?
5 Jer je eks... svedok Tužilaštva Kerkkanen potvrdio da u 100.000 doku... strana
6 dokumenata vezanih za SUP, od kojih je selektovao 20.000-30.000 strana i 3.000
7 dokumenata, nema nijednog dokumenta u kome Martić naređuje izvršenje bilo čega
8 nedozvoljenog ili nezakonitog. Pa valjda bi ovakav monstruozi plan morao da ima
9 za pretpostavku makar jedno takvo naređenje. Nema ih, časni Sude, zato što to
10 nije rađeno.

11 Mislím da bi bio trenutak za pauzu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Nastavićemo sa radom
13 u petnaest do jedanaest.

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

15 ... Početak pauze u 10.15h

16 ... Sjednica nastavljena u 10.45h

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

18 Izvolite sjesti.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kao što je rečeno prije pauze, mislim
20 da sada moramo doći do kraja završne riječi Obrane. Obrana je dala opširne
21 argumente, a siguran sam da sve što nije pokriveno usmeno, Vijeće može pročitati
22 u pismenom podnesku, jer očekujem da je pismeni podnesak sveobuhvatan.

23 Gospodine Whiting, zatim ću Vas zamoliti -

24 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

26 G. MILOVANČEVIĆ: Ja bih voleo da mi Sudsko veće ukaže na odredbu u

27

28

29

30

1 pravilima koja predviđa da će Sudsko veće čitanjem spisa utvrditi ono što
2 završna reč treba da kaže, što Odbrana treba da kaže u završnoj reči. Ja molim
3 da Sudsko veće ne onemogućava završnu reč Odbrane, da ne prekida završnu reč
4 Odbrane. Završna reč Odbrane nije završena. Ja sam Vas molio da mi dozvolite da
5 završnu reč održim. Vi ste kao Veće ovaj dan predvideli kao suđenje.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Vijeće
7 donosi odluku i neće Vam ukazivati na pravila. Mi smo Vam dali jednako vrijeme,
8 više nego dovoljno vremena. Molim Vas, nemojte ometati postupak.

9 Gospodine Whiting.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Dozvolite mi reč.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, ne daje Vam
12 se dopuštenje. Ne dopuštam Vam to. Vi se ponavljate. Vi govorite da ste završili
13 što ste nam htjeli reći.

14 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vam ne dajem riječ, gospodine
16 Milovančeviću. Ne dajem Vam riječ. Ukoliko ne želite pretvoriti ovu sudnicu u
17 nešto drugo.

18 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ prisustvo u ovom suđenju u situaciji kada joj
19 je prekinuta završna reč. Ja više ne mogu da branim gospodina Martića. Vi ste mi
20 to pravo uskratili. I ja nemam izbora nego da napustim sudnicu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine, gospodine Milovančeviću,
2 to je Vaš izbor.

3 Gospodine Whiting.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, molim
5 Vas, ostanite u sudnici. Ja Vas molim da ne odete.

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] /nečujno/ može doći do nekog pitanja
7 /kako je prevedeno/.

8 SUDAC MOLOTO: /prijevod engleskog transkripta: "Gospodine Whiting."/

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Ja ću pokušati biti
10 kratak. Naravno da neću odgovoriti na sve što je rekao odvjetnik Obrane. U onoj
11 mjeri u kojoj su rečene relevantne stvari, ja sam uvjeren da će Vijeće proučiti
12 navode Obrane, kao i dokaze koji ih podupiru; kao što će to učiniti i za naše
13 tvrdnje i za naše dokaze, bilo u završnom pismenom podnesku bilo u završnim
14 argumentima. Nadalje, mnogi argumenti koje je iznijela Odbrana su argumenti
15 kojima smo se mi već bavili bilo u pismenom podnesku bilo u završnoj riječi.
16 Zato neću govoriti o svakoj pojedinoj tvrdnji Odbrane ukoliko Vijeće to ne želi.

17 Pozabavit ću se sa samo nekoliko tema. A prva od njih je tema oružane
18 pobune, koja se provlačila kroz čitavu završnu riječ Odbrane od početka do
19 kraja. Dakle tvrdi se da je ono što se dogodilo 1991. oružana pobuna Hrvatske
20 protiv Jugoslavije. A zatim se iz toga izvlače različiti zaključci koji su
21 činjenični u odnosu na udruženi zločinački poduhvat, ali i pravni kada je riječ

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 o primjenjivosti međunarodnog humanitarnog prava. Ja ću se pozabaviti i jednim i
2 drugim.

3 Prvo, kada je riječ o činjeničnoj kvalifikaciji događaja, reći da je to
4 oružana pobuna Hrvatske protiv Jugoslavije, to jednostavno nije u skladu sa
5 činjenicama. U proljeće 1991. već je bilo jasno da Jugoslavija kakva je
6 postojala do tog trenutka neće preživjeti. 16. marta 1991. sam gospodin
7 Milošević je izjavio na televiziji - a to vidimo u dokaznom predmetu 979 - da je
8 Jugoslavija ušla u zadnju fazu svoje agonije.

9 U junu 1991. gospodin Milošević je rekao gospodinu Karadžiću da se
10 Hrvatskoj i Sloveniji treba dopustiti da se odvoje, ali da se raspad mora
11 dogoditi u skladu sa našim namjerama. Dakle, svi su razumijeli da Jugoslavija
12 neće opstati. Svima je bilo jasno da se ona raspada. Čak je i gospođa Avramov,
13 vještakinja Odbrane za ustavno pravo, se složila s tim da u ljeto 1991. svi su
14 shvatili da Jugoslavija neće ostati cijela.

15 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Šta ste htjeli reći? Da će ostati
16 ili da neće ostati?

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Da neće ostati. Ispričavam se.

18 Dakle, nastojati opisati događaje nakon tog datuma i rat do kojeg je
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 došlo u ljeto i jesen 1991. koji je trajao sve do 1995. kao oružanu pobunu
2 Hrvatske protiv Jugoslavije jednostavno nije u skladu sa činjenicama. Ono što se
3 događalo je raspad Jugoslavije. A jedino pitanje je bilo na koji će se način ona
4 raspasti. Srpski vođe u Beogradu i Krajini su željeli stvoriti državu za Srbe,
5 objedinivši srpska područja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj
6 Gori. Dakle to je rezultat koji su oni željeli. To je način na koji su oni
7 željeli da se Jugoslavija raspadne. Zastao sam -

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Završite ovu točku, a ja ću Vam onda
9 postaviti pitanje.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa imam nekoliko točaka pod poglavljem
11 "oružane pobune".

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Želio sam pitati koji bi bio Vaš
13 komentar na činjenicu da članci 3 i 5 Statuta Suda se primjenjuju bez obzira na
14 to da li je neki sukob unutarnji ili međunarodni sukob.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Time sam se želio baviti, časnici Sude.
16 Mogu odmah.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako ste mislili kasnije, onda recite
18 to kad dođe vrijeme.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala Vam.

20 Prvo ću govoriti o činjenicama, a zatim ću prijeći na pravna pitanja.

21 Dakle davno prije proljeća 1991., davno prije nego što je postalo jasno
22 da se Jugoslavija raspada, vođe Srba, uključujući i optuženog gospodina Martića

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u Krajini trudili su se raditi na viziji i cilju odvojene države za Srbe - i to
2 je u potpunosti obrađeno u našem završnom podnesku - time što su radili na
3 etničkom razdvajanju, etničkom sukobu. A u Krajini su nastojali nasilno ukloniti
4 hrvatsko pučanstvo.

5 Dakle kao dio argumenta Obrane koja pokušava prikazati taj sukob kao
6 oružanu pobunu Hrvatske protiv Jugoslavije, govorilo se na samom početku da su
7 Srbi u Krajini bili redoviti, odnosno, uobičajeni, normalni organi države. Danas
8 je Odbrana rekla da sve što se događalo u Krajini je bilo zakonito prema
9 hrvatskom Ustavu. I da su svi koraci koji su poduzimali Srbi u Krajini bili u
10 skladu sa hrvatskim Ustavom i zakoniti.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Po hrvatskom ili po jugoslavenskom
12 Ustavu?

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Po jednom i drugom. Ali ja mislim da
14 tvrdnja koju smo danas čuli da je organizacija Srba koji su stvorili SAO Krajinu
15 1990. i 1991. godine bilo dopušteno po starom hrvatskom Ustavu i da su oni kao
16 konstitutivni narod imali na to pravo.

17 Časni Sude, ništa od onog što se događalo u SAO Krajini i u Hrvatskoj
18 nije bilo regularno 1990. i 1991., u svakom slučaju prije nego što je
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izmijenjen hrvatski Ustav u decembru 1990., ono što se događalo nije bilo
2 regularno. I svi su se o tome složili. Srbi su se naoružavali nezakonito.
3 Podizali su nezakonite barikade. Osnovano je Vijeće narodne obrane koje se
4 bavilo ilegalnim provokacijama.

5 Vođe Srba, uključujući gospodina Martića, su otvoreno negirali vlast
6 hrvatske države i hrvatske policije. To je učinjeno *de facto* javno u augustu
7 1990., kao što vidimo u dokaznim predmetima 4 i 5, a formalno početkom januara,
8 dakle 4. januara 1991. Postoji dokazni predmet, nemam sada broj, gdje SAO
9 Krajina formalno odbija vlast hrvatske policije. Bilo je provokacija. Bilo je
10 izjava štampi koje je dao gospodin Martić, koje nisu bile ovlaštene. I ustvari,
11 on je bio suspendiran. Dakle opisati ono što se događalo 1990. u SAO Krajini kao
12 nešto regularno, zakonito, normalno. Da su Srbi samo vršili svoja prava kao
13 konstitutivni narod, jednostavno to nije u skladu s dokazima.

14 Odbrana je također jučer tvrdila da je JNA bila ta koja je nastojala
15 suzbiti oružanu pobunu u Hrvatskoj. A Teritorijalna odbrana i policija u SAO
16 Krajini su - citiram - "Bili lojalni federalnoj državi" i "imali su dužnost
17 poštivati sve zapovjedi federalne države." To je na stranici 11266 jučerašnjeg
18 transkripta.

19 O toj tvrdnji želim reći još dvije stvari: uz ono što sam već rekao da
20 ovo nije jednostavno bila hrvatska oružana pobuna, već je to bio raspad

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Jugoslavije i pojedini vođe su donosili odluke o načinu kako će se to dogoditi.
2 Dakle prvo kada ovdje govorimo o dužnosti, moramo biti oprezni, jer nitko,
3 uključujući policiju, srpske vođe i gospodin Martić nema dužnost ulaziti u
4 kriminalno ponašanje i kriminalni plan. Dakle ako je argument da je gospodin
5 Martić jednostavno poštivao naredbe JNA, to nije obrana kada je riječ o kaznenom
6 ponašanju, o krivičnim djelima.

7 Štoviše, to potpuno izvrće cijelu priču. Dakle dokazi u ogromnoj
8 količini dokaza pokazuju da JNA ustvari nije suzbijala pobunu i izdavala
9 naređenja Teritorijalnoj obrani i policiji da sluša njezina naređenja. Već
10 upravo suprotno, od augusta 1990. upravo su srpski vođe u Krajini, uključujući
11 gospodina Martića, nastojali uvući JNA u sukob na svoju stranu. Oni su
12 pokušavali zadobiti podršku Beograda i podršku JNA na svoju stranu. Oni su bili
13 ti koji su predvodili sukob.

14 Pogledajte dokaz 496. To je intervju gospodina Martića iz oktobra 1994.
15 godine. Gdje on kaže, govoreći o augustu 1990. godine, kaže da je njegova poruka
16 Beogradu bila "trebamo ili oružje ili JNA da nas štiti". Sjetite se da u
17 Plitvicama, nakon Plitvica što se dogodilo krajem marta 1991. godine, gospodin
18 Martić je rekao - i to je dokazni predmet 207: "Mi ćemo pričekati da vidimo što
19 će učinit armija. Ako oni ne učine ništa, naši će ljudi istjerati Hrvate
20 odavde."

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dakle on preuzima vodstvo, odnosno kaže da će preuzeti vodstvo ako to ne
2 učini armija. Postoje brojni dokazi i dokumenti koji govore o uskoj suradnji
3 između JNA i Martića, da oni imaju zajedničke ciljeve, da mu je obećana podrška
4 i da prima podršku iz Beograda od Slobodana Miloševića, da dobiva oružje. I
5 sjetite se da prije augusta 1991. JNA je djelovala kao tampon između dvije
6 strane, kao tampon između Srba i Hrvata u sukobu. Kad god je došlo do sukoba,
7 JNA bi ušla i nakon borbi, ona bi se postavljala kao tampon. Dakle, tek u
8 augustu 1991. je JNA konačno uvučena u sukob na strani Srba. I nakon augusta
9 1991. ona se u potpunosti bori na strani Srba što je potpuno jasno iz knjige
10 gospodina Kadijevića, što je dokazni predmet 24.

11 Čak i decembru 1991. godine, a to je dokazni predmet 917, gospodin
12 Martić prisustvuje sjednici Predsjedništva SFRJ i žali se da vođe u Beogradu
13 nisu dovoljno agresivni, da su spremni prihvatiti mirovni plan, Vanceov plan
14 koji je predložen. I on kaže: "Ne. Mi ne želimo taj mirovni plan. To nije
15 prihvatljivo. Mi želimo rat. Mi bismo se radije borili. Mi bismo radije
16 sudjelovali u ratu." On nakon toga kad ga nagovori gospodin Milošević da
17 prihvati plan, dokazi o tome su jasni, u februaru 1992. on se ponovo slaže sa
18 vođama u Beogradu i hvali gospodina Miloševića za podršku koju mu daje.

19 Dakle kao što sam rekao, vođe u Krajini su tražili podršku iz Beograda i
20 iz JNA. I u najmanju ruku, svi su radili zajedno. Dakle nema nikakvih dokaza
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koji bi poduprli ideju da Teritorijalna obrana i policija u Krajini jednostavno
2 slijede ono što im govori JNA, jednostavno su poslušni JNA i ništa više od toga.

3 Dakle konačno, časni Sude, doći ću do Vašeg pitanja. Ispričavam se što
4 to tek sada činim, ali to je pravno pitanje. Tu je određeni broj pravnih pitanja
5 koja su se pojavila. Prvo je ono koje ste Vi postavili, časni Sude, a to je da
6 li članci 3 i 5 - samo trenutak, evo sad imam pravnu podršku za ono što ću reći
7 - dakle članci 3 i 5 se bez sumnje odnose na unutarnje oružane sukobe. Članak 3
8 se primjenjuje na svaki oružani sukob, bio on unutarnji ili međunarodni. Uz
9 pomoć gospođe Valabhji, pozivam se na presudu u žalbenom postupku *Galića*,
10 paragraf 120. Članak 5 eksplicitno govori o oružanim sukobima, bilo da su oni
11 unutarnji bilo da su oni međunarodni.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li se u tom članku razlikuje
13 između građanskog rata i pobune?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne. Ono što sam ja shvatio, kako ja
15 vjerujem i mislim da je Obrana iznosila argumente, riječ je o tome da li je u to
16 vrijeme postojao oružani sukob. Obrana je citirala protokol II Ženevskih
17 konvencija i to paragrafe 1 i 2, a u pitanju nije da li je nešto pobuna ili
18 građanski rat i da li je legalno ili ilegalno.

19 Pitanje je samo je li to oružani sukob. Članak 1, paragraf 1 daje
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 definiciju što je oružani sukob. I u presudi u Predmetu *Tadić* imamo test da li
2 je nešto oružani sukob ili ne. Time se opširno bavimo u pismenom podnesku. No u
3 osnovi postoje dva elementa, prvo je intenzitet sukoba, a drugo je stupanj
4 organizacije strana. Ono što nije uključeno prema paragrafu 2, i mislim da je
5 možda na to mislila Obrana kad je govorila o pobuni, citiram: "Ovaj se protokol
6 ne primjenjuje na situacije unutrašnjih nemira i napetosti kao što su pobune,
7 izolirani i sporadični čini nasilja ili drugi čini slične prirode koji se ne
8 smatraju oružanim sukobima." Dakle riječ je o nasilnim protestima ili
9 razbojstvima, izoliranim događajima.

10 Ali, jasno je da to nije ono čime se mi ovdje bavimo. I postoji ogromna
11 količina dokaza koja to pokazuje pa ne vjerujem da bi se Obrana mogla protiviti
12 tome. Naročito kada se uzme u obzir da se govorilo, kadšto i pretjerano, o
13 naoružavanju, o pripremama koja je hrvatska strana obavljala, o armiji, o svim
14 silama koje su oni imali na raspolaganju. Ne kažem da je sve to točno, ali ne
15 vidim kako se može osporiti da je u augustu 1991. postojao oružani sukob,
16 obzirom na intenzitet tog sukoba i na stupnju organizacije dvije strane.

17 I sada ću za to navesti još nekoliko dokaza. Sjetite se da je prije
18 augusta 1991. JNA djelovala kao tampon kad god je došlo do sukoba. A implicitno
19 je u tome da su postojale dvije strane koje su se borile. Početkom augusta 1991.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je postojao prekid vatre. O tome nema sumnje. Postoje neki izvještaji koji su
2 uvedeni kroz unakrsno ispitivanje svjedoka Obrane Đukića - nemam sada brojeve
3 dokaznih predmeta, ali ih je lako naći - koji pokazuju da kršenje prekida vatre
4 su se stalno događale, da su bile raširene borbe u regiji Banije u julu 1991. U
5 septembru 1991. da su bile borbe u Kijevu. Na primjer, zanimljivo je pogledati
6 dokaz 491 u kojem se određuje datum kada je počeo oružani sukob, a to je 17.
7 august 1990. godine.

8 U knjizi gospodina Kadijevića - a to je dokazni predmet 24 - govori se o
9 raznim fazama oružanog sukoba. Sam gospodin Martić je dao neke izjave koje smo
10 citirali u završnoj riječi o borbama, o ratu. Dakle nema sumnje da je već u
11 augustu 1991. postojao oružani sukob. Dakle kada je riječ o pravu, članci 3 i 5
12 su bez sumnje primjenjivi.

13 Bilo da se radi o pobuni, a sad, sva ta pitanja da li je to bila pobuna,
14 ko je to počeo, sve to otpada. Ako imamo oružani sukob, ako je ispunjen standard
15 oružanog sukoba onda članovi važe. U redu. Odbrana takođe iznosi još jedan
16 pravni argument koji mislim da mogu da govorim o njemu nakratko. O tome je juče
17 bilo reči, a i danas, a to je da se protokolima zabranjuje intervencija treće

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Zemlje ili ono što se zapravo zabranjuje, da treća zemlja se poziva na protokole
2 kao osnovu za intervenciju. Ali to uopšte nije pitanje koje se ovde postavlja. U
3 ovom predmetu se uopšte o tome ne govori. Ovde se ne govori o tome da je treća
4 zemlja intervenisala, niti o tome da li se treća zemlja koristila protokolima
5 kao osnovom za intervenciju. To jednostavno nije primenjivo i to nema nikakve
6 veze sa analizom spora između srpskih boraca i srpskih snaga u Krajini, i JNA, i
7 iz Beograda, i hrvatske strane. Nema treće zemlje tamo. To nema nikakve veze sa
8 ovim predmetom tako da je to potpuno nešto nevezano i ne može se primeniti.

9 Sada ću preći na sledeću temu, osim ukoliko Vi imate nekih pitanja u
10 vezi ove teme.

11 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, da li se to
12 onda odnosi na argumente advokata Odbrane u pogledu člana 3 i pitanja
13 intervencija i pitanja suvereniteta?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Da. Kad je reč o pitanju suvereniteta
15 Jugoslavije, to nije nešto što se tiče ovog predmeta. Ništa u ovom predmetu se
16 ne odnosi na to da li je suverenitet Jugoslavije prekršila na bilo koji način
17 neka treća zemlja. To ništa ne menja u vezi zločina za koje se tvrdi da su
18 počinjeni i dokaza u ovom predmetu.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mislila sam više na pozivanje
20 na odredbe, ali hvala. Razumem šta hoćete reći, hvala.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Želeo sam da Vam postavim jedno
22 pitanje u vezi ove teme prije no što pređete na sledeću. Da li se može bilo šta
23 reći u vezi sudske prakse ovog Suda kad je reč o tome da se sudska praksa odnosi

24

25

26

27

28

29

30

1 na konkretne osobe, a ne na države? A pretpostavimo, imamo činjenicu da je treća
2 strana, treća država intervenisala, na koji način bi se to odrazilo na činjenicu
3 da Tribunal nema jurisdikciju nad državama?

4 G. WHITING: [simultani prijevod] U pravu ste. U slučaju da je neka
5 država uložila žalbu da je njen suverenitet bio prekršen od strane neke druge
6 države, bez obzira na to da li se ta država pozvala na protokol II ili neku
7 drugu odredbu, to nije u nadležnosti ovog Suda. To je tačno. Mislim da je to
8 nešto što bi moglo da se pokrene međunarodnim sudom Ujedinjenih nacija, ali ne
9 pred Tribunalom. No, to nema veze s ovim predmetom. To nije odbrana za zločine
10 koje su počinili pojedinci.

11 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja ne znam, ne bih mogao reći da li je
13 neka država intervenisala i da li bi se moglo reći da je neka država
14 intervenisala u sukobu i pozvala se na protokol II. Ja to ne znam, ali ukoliko
15 je to slučaj, to onda nije pitanje koje se na bilo koji način odražava na ovaj
16 predmet.

17 Sada bih želeo da govorim o udruženom zločinačkom poduhvatu. Odbrana je
18 po prvi put u ovom predmetu juče iznela tvrdnju da udruženi zločinački poduhvat
19 nije pokriven Statutom i te stoga gospodin Martić ne može biti osuđen za to. To
20 ne stoji iz više razloga.

21 Najpre, proceduralno gledano, to pitanje je razrešeno. Ovo je
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 osporavanje koje je trebalo da bude pokrenuto na osnovu pravila 72. I to
2 podneskom nakon što je primljena Optužnica i propratni materijal. Po pravilu 72
3 iziskuje se od Odbrane da pokrene bilo šta što se odnosi na osporavanje
4 nadležnosti. A pravilo 72(D)(iv) kaže da to obuhvata i podneske kojima se
5 osporava Optužnica na temelju da se ne odnosi na kršenja koja su navedena u
6 članovima 2 do 7 Statuta. Dakle to je jasno nešto što je moralo da bude
7 pokrenuto mnogo ranije.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi kažete da je to pitanje
9 nadležnosti.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Da.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle i pitanje oružanog sukoba je
12 takođe pitanje nadležnosti?

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne, časni Sude. To je činjenično
14 pitanje. I o tome je bilo puno govora tokom suđenja.

15 No, želeo bih još nešto da kažem o oružanom sukobu, a to je oružani
16 sukob /kako je prevedeno/. Juče i danas, Odbrana nikada nije osporila da je to
17 bio oružani sukob u regiji. I ako pogledate pitanja koja su postavljena
18 svedocima videćete da je bilo puno reči, da je bilo jasno da je reč o oružanom
19 sukobu u tom području gde su se obe strane borile. I u pravnom delu našeg
20 podneska mi citiramo svedoka Odbrane koji je govorio o datumima izbijanja
21 oružanog sukoba.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ono što sam ja hteo da kažem je da je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Odbrana od početka tvrdila da su ti nemiri bili toliki da nisu predstavljali
2 oružani sukob, da bi se u tom slučaju pokrenulo pitanje nadležnosti. Po našem
3 mišljenju ovo nije oružani sukob, kao što tvrdi Odbrana. U tom slučaju, onda
4 članovi 3 i 5 ne mogu da se primene.

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa onda bi moglo da se to shvati kao
6 pitanje nadležnosti, ali budući da imamo činjenične osnove, mislim da je to
7 nešto što se ne može odbaciti ukoliko nije bilo pokrenuto pre početka suđenja.

8 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

9 G. WHITING: [simultani prijevod] A kad je reč tog odricanja od prava, ja
10 bih želeo samo da kažem da o tom pitanju se uopšte ne govori u žalbenoj presudi
11 *Čelebić* u paragrafu 640, i u predmetu *Naletilić*, žalbena presuda paragraf /u
12 engleskom transkriptu: "21."/

13 PREVODITELJ: Prevodilac nije čuo koji paragraf.

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Kad je reč o udruženom zločinačkom
15 poduhvatu, to je pitanje o kome je bilo puno reči pred ovim Sudom i to pitanje
16 je jasno razrešeno i svakako potpada pod Statut. Ovo nije prvi put da se
17 udruženi zločinački poduhvat osporava. Ja bih želeo da vam skrenem pažnju na
18 žalbenu presudu u predmetu *Tadić*, paragraf 220, 226.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Zatim odluku *Ojdanić* po podnesku da se osporava nadležnost za udruženi
2 zločinački poduhvat. To je od 21. maja 2003. godine, paragraf 30.

3 Zatim u predmetu *Karamera* pred Sudom za Ruandu imamo odluku žalbenog
4 veća po pitanju nadležnosti za udruženi zločinački poduhvat od 12. aprila 2006.
5 godine, paragraf 13. Jasno je da je udruženi zločinački poduhvat prihvaćen u
6 pravu kao vid odgovornosti. On nije dodat. To je tumačenje počinjenja krivičnog
7 dela i tipa krivičnog dela koje konkretno, eksplicitno potpada pod Statut 7(1).

8 Zatim pod tri, Odbrana pogrešno citira merodavno pravo ovog Suda. To
9 nisu samo izjave Saveta bezbednosti, već i običajno pravo i želeo bih da ukažem
10 na odluku *Ojdanić* iz maja 2003. godine, 21. maja 2003. godine, paragraf 9 i
11 odluku *Hadžihasanović* po interlokutornoj žalbi za osporavanje nadležnosti po
12 pitanju komandne odgovornosti od 16. jula 2003. godine, paragraf 44. To je i
13 običajno pravo, a i drugi izvori postoje tipa presedana.

14 I naposletku, da kažem ukratko, Odbrana je danas rekla da tvrdnje o
15 udruženom zločinačkom poduhvatu u suštini znače da Tužilaštvo nije imalo bilo
16 šta da dokazuje. Ja mislim da to očigledno nije jasno. Mi smo iznijeli elemente
17 koje smo mi morali da dokažemo van svake razumne sumnje i mislim da smo to i
18 uradili.

19 Sledeća tema: Škabrnja. Odbrana je iznela više argumenata u vezi
20 Škabrnje. I ja ću ukratko da odgovorim na njih. Odbrana tvrdi -

21 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, Odbrana nije iznela nikakve argumente o
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Škabrnji, jer joj nije dopušteno. O čemu se to kolega tužilac izjašnjava? Mi to
2 u završnoj reči nismo pomenuli. Niste nam dopustili.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja ne znam šta tužilac želi da kaže o
4 Škabrnji. Ja ne kažem da nemate pravo što ste to izjavili. Da vidimo šta će on
5 reći, pa ćemo ga zaustaviti ako se poziva na nešto što niste rekli.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, oprostite. Kolega tužioče, oprostite. Molim
7 odluku Veća, to je odluka Vas kao predsedavajućeg. Ne možete Vi odlučiti da
8 vidite šta će kolega tužilac da kaže u situaciji kad ja nisam reč prozborio u
9 ovoj sudnici u završnoj reči o Škabrnji. On nema pravo na tu temu. U ovom
10 trenutku, toj poziciji. Molim da Veće o tome odluči. Po pravilima, Veće donosi
11 odluke.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Odgovor na prigovor, gospodine
13 Whiting?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja ću odgovoriti na konkretne tvrdnje
15 koje su iznete, a to je na stranici 11273 jučerašnjeg transkripta. Tvrdnja je
16 sledeća: "20. novembra 1991. godine, Split, Zadar i aerodrom u Zemuniku su bili
17 blokirani." I ja sam želeo o tome da govorim.

18 PREVODITELJ: Predsjedavajući sudija nije uključio mikrofon.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Split, Zadar, Zemunik. Da li je to
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 isto kao i Škabrnja?

2 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne. Ali to je bilo u kontekstu govora o
3 Škabrnji. Na početku paragrafa on kaže: "Sve se to odnosi na Škabrnju." Ovo
4 gospodin Milovančević govori: "On je potvrdio da su u Škabrnji jedinice držale
5 liniju do izvesnog trenutka." I u tom -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kažete to je 11273?

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Da.

8 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Jučerašnjeg transkripta.

10 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

11 G. WHITING: [simultani prijevod] To su njegove reči u odnosu na
12 Škabrnju. Ja bih želeo da odgovorim konkretno na ono što je on rekao.

13 SUDAC MOLOTO: /u engleskom transkriptu: "11273."/

14 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude. Oprostite.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak. Gledam sad na stranicu
16 11273. Ovde piše: "On je potvrdio da u Škabrnji jedinice su držale liniju do
17 izvesnog trenutka u vremenu 11.30h i onda je linija probijena." To je gospodin
18 Milovančević o tome govorio juče. Vi ste govorili o Škabrnji i mi odbacujemo Vaš
19 prigovor, gospodine Milovančeviću.

20 Gospodine Whiting, možete nastaviti.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Dozvolite samo jednu rečenicu.

22 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

23 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam govorio o oružanom sukobu. O opštoj temi. A

24

25

26

27

28

29

30

1 pitanje Škabrnje, se nisam bavio.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi ste pomenuli Škabrnju. Pomenuli
3 ste ovde Škabrnju. Da čujemo šta će on reći o Škabrnji. Mi smo doneli našu
4 odluku da se odbacuje Vaš prigovor.

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Ja ću samo
6 odgovoriti konkretno na ono što je rekao advokat Odbrane. On je rekao: 20.
7 novembra 1991. godine Split, Zadar i aerodrom u Zemuniku su bili blokirani. To
8 ne potkrepljuju dokazi. Dokazi pokazuju da je u oktobru bilo primirje koje se
9 bez problema poštovalo. Sam svedok Odbrane Lakić je rekao da su avioni poletali
10 sa aerodroma u Zemuniku u novembru 1991. godine i nema dokaza da su ta mesta
11 bila blokirana 20. novembra 1991.

12 Druga tvrdnja je da - a to je u sledećem pasusu na istoj stranici -
13 korišćenje ove opreme je bilo nemoguće, jer su svi ovi putevi bili blokirani.
14 Dokazi pokazuju suprotno. Svi ovi putevi nisu bili blokirani. JNA je koristila
15 alternativne puteve i svedoci su bili konsistentni u tom pogledu.

16 Naposletku, Obrana se pozvala na svjedočenje Marka Miljanića. Ja bih
17 samo ponovo rekao, to smo već jednom rekli, ali rekao bih ponovo. Odbrana bira
18 selektivno dijelove njegovog svjedočenja, a mi pozivamo Vijeće da pročita čitavo

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedočenje i vidi kontekst u kome on govori o Škabrnji, šta su ti ljudi tamo
2 radili, koja je bila njihova svrha i što se dogodilo. Dakle, da ne vadi dijelove
3 izvan konteksta.

4 Prelazeći na Brušku, odvjetnik Odbrane, po našem mišljenju, spekulira
5 kad kaže da je razlog zbog kojeg su ljudi došli do vrata Jasne Denone i pokućali
6 na vrata, da je razlog zašto su se najavili kao Martićevi policajci da bi im ona
7 otvorila vrata. Pa kao prvo, ta teorija nema smisla čak ni na prvi pogled. U
8 decembru 1991. ako biste željeli ući u neku kuću u Bruškoj, sigurno se ne biste
9 najavili kao Martićeva policija, jer dokazi pokazuju da su Martićevi policajci
10 već tjednima dolazili u to selo i maltretirali ljude. Bilo bi bolje onda
11 pokućati na vrata i reći da dostavljate mlijeko ili da ste hrvatski policajac.
12 To bi bila teorija. Ali, kućati na vrata i reći da ste Martićevi policajci da bi
13 Vam netko otvorio tamo, pa to stvarno nema smisla. Dakle oni su ustvari pucali
14 na vrata. Oni su počeli pucati još i prije nego što su ušli u kuću.

15 A drugi problem kod ove spekulacije je da se previđa činjenica da je
16 Ante Marinović posvjedočio da su ti ljudi ne samo rekli da su policija SAO
17 Krajine, već da su imali na sebi i uniforme policije SAO Krajine. A to bi doista
18 bilo puno da bi se ti ljudi prurušavali samo da bi ušli u kuću. Prema tome, mi
19 smatramo da to ne stoji.

20 Odbrana je također tvrdila, koliko god to možda zvući čudno, da su se
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prema gospođi Denoni dobro odnosili Srbi u bolnici. I to je istina. Ona je tako
2 i posvjedočila. Ne mislim da je ona rekla da je godinu dana ostala kod Srba.
3 Ali, u svakom slučaju mislim da je neobično zaslugu za to pripisivati gospodinu
4 Martiću, jer to nema nikakve veze sa policijom.

5 A da bismo saznali šta je gospođa Denona mislila o tim događajima, treba
6 samo pogledati stranicu 1299 transkripta. Gospodin Milovančević pita: "Gospođo
7 Denona, Vi ste preživjeli užasan događaj. I osim činjenice da ste Vi ozbiljno
8 ranjeni i da je desetero ljudi ubijeno, da li ste razgovarali sa svojim
9 prijateljima i rođacima o razlozima za to?"

10 Njezin odgovor je bio: "Jedino objašnjenje je bilo to da smo mi Hrvati.
11 Ne vidim nikakav drugi razlog. Ja sam tada bila dijete. Imala sam samo 15
12 godina. Zašto bi mi nekome smetali? Ne vidim nikakav drugi razlog."

13 Još jedna minorna točka na koju ću potrošiti samo sekundu: jučer je
14 odvjetnik Odbrane rekao da je svjedok MM-78 posvjedočio o politici i vlasti
15 Krajine da izbace Hrvate iz kuća iz sela gdje god su živjeli. On je ustvari
16 rekao da je to bila policija RSK, ali u kontekstu je jasno da govori o SAO
17 Krajini, jer govori o 1991. godini, o Potkonju, Vrlici i Drnišu. Odbrana je
18 sugerirala da su to bili odgovori na pitanja Tužiteljstva, ali i ustvari je

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedok to rekao za vrijeme unakrsnog ispitivanja. I to je nešto što je bilo
2 odgovor na pitanja Odbrane, a ne Tužiteljstva.

3 Sljedeća tema je Milan Babić. Kao prvo, očigledno je da se teze
4 Tužiteljstva ne grade na svjedočenju samo jednog svjedoka. Nema sumnje da je
5 gospodin Babić važan svjedok, ali svjedočenja svih svjedoka su potkrijepljena,
6 ne samo svjedočenjima drugih svjedoka već i dokumentima koji pokazuju što se
7 događalo na terenu. Centralna tvrdnja odvjetnika Odbrane sada je, čini se, da je
8 gospodin Babić bio psihički nestabilan u vrijeme svog svjedočenja. Iz toga se
9 zaključuje da se treba ignorirati njegovo svjedočenje.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Pa prijevod koji smo mi čuli je da
11 je emocionalno nestabilan. To je ustvari još uže.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Da. Da. Emocionalno nestabilan.

13 Prva točka koju treba navesti je da Parkerovo povjerenstvo koje je dalo
14 izvješće iz kojeg je odvjetnik Odbrane jučer čitao, nije usvojen u spis. Prema
15 tome, mi smatramo da je nepravilno čitanje toga izvješća. Ali, u svakom slučaju,
16 on je čitan na jedan selektivan način koji navodi na pogrešne zaključke.

17 Nema temelja zaključiti iz bilo čega što je iznijeto pred Raspravno
18 vijeće ili zaključujući iz činjenice da je gospodin Babić počinio samoubojstvo
19 da je on bio na bilo koji način emocionalno nestabilan ili da bi se njegovo
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedočenje smatralo nepouzdanim. Dakle, nema nikakve osnove za zaključak da je
2 njegovo svjedočenje nepouzđano zato što je počinio samoubojstvo. Tu nema veze,
3 između te dvije stvari.

4 Treba reći da u spisu stoji da je gospodin Babić opširno odgovarao na
5 pitanja Tužiteljstva 2001. i 2002. godine. On je svjedočio u predmetu *Milošević*,
6 opet opširno, 2002. godine. On je dao činjeničnu osnovu za svoje izjašnjavanje o
7 krivici. I sve se to, dakle 2003. godine, i sve se to dogodilo prije nego što je
8 osuđen na 13 godina. Obrana želi sugerirati da je tada došlo do preokreta za
9 gospodina Babića.

10 Naravno da je Obrana imala priliku ukazati na bilo kakve diskrepancije
11 između svjedočenja gospodina Babića pred ovim Vijećem i bilo kojeg od njegovih
12 prethodnih intervjuua ili svjedočenja. Obrana je doista ukazala na neke
13 nedosljednosti koje su po našem mišljenju minorne u odnosu na njegov razgovor sa
14 tužiteljem. Nije ukazala ni na kakve nedosljednosti u odnosu na svjedočenje u
15 predmetu *Milošević* ili u odnosu na činjeničnu osnovu za njegovo izjašnjavanje o
16 krivici. A kada je riječ o nedosljednostima, kada je riječ o intervjuu u Uredu
17 tužitelja, to su sve stvari koje se ne odnose na glavna pitanja ove rasprave,
18 dakle o udruženom zločinačkom poduhvatu i odgovornosti gospodina Martića.

19 Dakle, ne možemo jednostavno zaključiti, budući da je on dosljedno
20 svjedočio iste stvari godinama da je on bio tako mentalno ili emocionalno
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nestabilan za vrijeme ovog suđenja ili nakon što je osuđen, nakon što mu je
2 izrečena kazna i da je to utjecalo na njegovo svjedočenje jer je on na isti
3 način svjedočio i prije toga. Obrana također ukazuje na neslaganja između
4 gospodina Babića i drugih pripadnika udruženog zločinačkog poduhvata. Ali,
5 činjenica da je bilo unutarnjih sukoba između pripadnika udruženog zločinačkog
6 poduhvata u vezi sa njihovim statusom, sa njihovom moći ili u vezi sa
7 strategijama koje se trebaju primijeniti da bi se došlo do zajedničkog cilja, to
8 ništa ne mijenja kada je riječ o zajedničkom udruženom poduhvatu. To što su se
9 oni istovremeno između sebe borili za vlast ništa ne mijenja.

10 Gospodin Martić je imao sporove sa Frenkijem Simatovićem i Milanom
11 Babićem o moći. A jasno je i da u decembru 1991. vođe krajinskih Srba su bili
12 agresivniji u svom pristupu od vođa u Beogradu. To je jasno iz dokaznog predmeta
13 917 sjednice Predsjedništva. No unatoč tome, dokazi pokazuju unatoč tih razlika
14 i rivalstava da su oni ipak radili na zajedničkom cilju i postizali ga.

15 Danas je Odbrana ukazala na dokazni predmet 236, a to je pismo koje je
16 napisao Milan Babić u septembru 1991. Haškoj konferenciji koja je puna
17 ekstremnih izraza i riječi. Premda nažalost se ne ističe među mnogim sličnim
18 dokumentima iz tog vremena, Gospodin Babić je opširno unakrsno ispitan o tom

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokumentu.

2 Čitav dokument mu je pročitao i nakon toga mu je postavljeno pitanje, a
3 to pitanje je danas ponovo postavila Odbrana: "Kako ste mogli reći jednu stvar
4 onda, a nešto drugo sada?" Gospodin Babić kaže: "Pa jasno je da je ono bilo
5 pretjerano." On sada kaže nešto drugo jer je shvatio da se on ponašao
6 kriminalno, da je pretjerivao, da to nije bila istina. On je shvatio što znače
7 te riječi. Naravno da ima drugačije gledanje na njih danas, jer se inače ne bi
8 izjasnio krivim i ne bi preuzeo odgovornost za svoje zločine pa mi nije jasno
9 kako bih mogao shvatiti taj argument.

10 I konačno, kada je riječ o gospodinu Babiću, Odbrana je unakrsno
11 ispitala gospodina Babića o ključnim točkama njegovog svjedočenja kad je riječ o
12 udruženom zločinačkom poduhvatu i o njihovim tezama odbrane po pitanju udruženog
13 zločinačkog poduhvata. Ja neću sada proći kroz tu cijelu analizu jer je ona
14 opširno iznesena u našem pismenom podnesku od 6. aprila 2006. u paragrafima 39
15 do 43. Tu smo napravili detaljnu analizu na koju se sada pozivam. Dakle ta
16 analiza, budući da se sada na nju pozivam, je dio našeg današnjeg izlaganja.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što prijedete na sljedeću
18 temu u vezi s gospodinom Babićem, imam pitanje. Dakle, u Optužnici stoji da je
19 gospodin Babić navodan sudionik u udruženom zločinačkom poduhvatu. A u završnom
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 podnesku Tužiteljstva u paragrafu 82 kaže da je gospodin Babić prihvatio svoju
2 odgovornost za ulogu u udruženom zločinačkom poduhvatu. Međutim, kada govori o
3 osobama koje su sudjelovale u udruženom zločinačkom poduhvatu, Tužiteljstvo nije
4 tu uključilo gospodina Babića.

5 Pozivam se na paragrafe 283 do 284 završnog podneska Tužiteljstva gdje
6 se nabrajaju pripadnici udruženog zločinačkog poduhvata. Tu se ne pojavljuje ime
7 gospodina Babića. Da li je to propust? Da li je to previd ili se sada tvrdi da
8 on nije bio pripadnik tog poduhvata?

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, to je propust. On je trebao
10 biti uključen ovdje. Ja se ispričavam i zahvalan sam što je Vijeće na to
11 ukazalo. Jer, on je svakako jedan od pripadnika udruženog zločinačkog poduhvata.

12 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Dakle, sljedeća tema je strah. Odbrana
14 tvrdi da su srpski vođe radili i djelovali zbog straha od hrvatskih vlasti.
15 Zanimljivim izborom riječi Odbrana je govorila o hrvatskim vlastima kao o
16 "zlina". To je zanimljiv izbor riječi koji je na stranici 11281. O tome treba
17 reći nekoliko stvari.

18 Prvo -

19 [Suci vijećaju]

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Upravo mi je skrenuta pozornost na
21 to, da premda je to previd, to je dosta ozbiljno i možda biste morali unijeti i
22 izmjenu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Usmeno izmjenjujem naš podnesak da bi
2 se uključilo ime gospodina Babića.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Prvo što treba reći o strahu, časni
5 Sude, je -

6 [Suci vijećaju]

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, imate li
8 nešto reći o toj dopuni?

9 G. MILOVANČEVIĆ: Saglasni smo da se to ispravi.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

11 Prihvaćajući dopunu Vijeće samo želi da uđe u spis da postoje dokazi u
12 spisu koju podupiru tu izmjenu.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

14 Kad je riječ o strahu, prvo što treba reći je sljedeće: Tužiteljstvo
15 nikada nije, ili nije namjeravalo i nije se trebalo shvatiti da je iznijelo
16 ekstremnu tvrdnju kao što kaže Odbrana da Srbi u Hrvatskoj nisu imali nikako
17 razloga za strah. Naravno da je bilo straha. Srbi su postajali manjina, brojčana
18 manjina u Hrvatskoj nakon što su držali dominantan položaj u Jugoslaviji.
19 Naravno da su bili zabrinuti zbog pojedinih ekstremnih izjava pojedinih Hrvata
20 koje su bile objavljene i koje su se tumačile. Naravno da su se plašili kako će
21 se prema njima odnositi, kako će se organizirati država jer nije došlo samo do
22 raspada Jugoslavije već i komunizma. Pojavljivale su se nove stranke. Naravno da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je bilo strahova. I gospodin Babić je govorio o svojim strahovima.

2 Ono što Tužiteljstvo tvrditi je da su vođe Srba eksploatirali te
3 strahove, da su pretjerivali, uveličavali taj strah, da su oni taj strah
4 intenzivirali, a tu postoji jedna vrlo realna razlika. Dakle, jedna je stvar
5 bojati se za svoju budućnost, bojati se kako će se organizirati država, imati
6 strahove u vezi važnih političkih pitanja, a sasvim je nešto drugo opetovano,
7 neprekidno govoriti o ustašama, o biološkom istrebljenju, o genocidu, o
8 likvidacijama, a to je počelo već 1990. godine.

9 Jer takav govor, takvo pretjerivanje čini suživot nemogućim. Takav
10 govori vodi do razdvajanja etničkih skupina, do etničke mržnje, do sukoba i do
11 zločina. Dakle, takav govor za razliku normalnih strahova koje su imale pojedine
12 skupine i etničke grupe Jugoslavije i kojih ima i u drugim zemljama, su stajale
13 iza počinjenja zločina i nastojanjima da se ostvari udruženi zločinački poduhvat
14 u ovom slučaju. Srpski vođe su se suočili sa situacijom u kojoj se Jugoslavija
15 dezintegrirala i jedna nova situacija se pojavila i oni su odabrali put ka
16 nacionalizmu, ekstremizmu i među-etničkim sukobima. Oni su učinili taj izbor.

17 Sljedeća stvar koju želim reći je, što ste tiče ovog argumenta o strahu,
18 to nije nešto što se može koristiti kao obrana u slučaju zajedničkog zločinačkog
19 poduhvata neovisno o tome kako se to zapravo uobličilo. Čak i na način kako je to
20 Obrana predočila, ako prihvatimo tu karakterizaciju, to ne predstavlja obranu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To ni na koji način ne potkopava tezu o zajedničkom zločinačkom poduhvatu. Dakle
2 navod u Optužnici da je postojao takav poduhvat kojemu je cilj bio da se na
3 nasilan način uklone Hrvati iz jedne države koja bi bila pod dominacijom Srba,
4 ako je to urađeno iz straha, to nije obrana. Pravni propisi ne nestaju samo zato
5 što postoji strah. Upravo u takvim slučajevima je neobično važan to pravo, zato
6 što je lako provoditi zakon kada nemate rata, straha, sukoba.

7 Ali, zato što postoje prijetnje, nacionalizam i strah kad dolazi do
8 ratova, zbog toga je pravo tako važno. Kada ljudi kao što je Milan Martić
9 preuzimaju odgovornost za komandu nad snagama, nad policijom, on u tom slučaju
10 također preuzima odgovornost da će poštivati zakon, odnosno pravne propise.
11 Strah sam po sebi vam ne dozvoljava da vršite protupravne čine. Na taj način se
12 zapravo ne derogira zakon, zbog straha.

13 Interesantno je da se Obrana oslanja na svjedočenje gospodina Đakule.
14 Da, izvolite, časni Sude.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li bi Vas strah mogao
16 potaknuti da djelujete u vlastitu obranu i kako bi se to moglo odnositi na
17 specifične prilike koje imamo u ovom predmetu pred nama?

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, to je veoma interesantno
19 zato što je i sam branitelj rekao da se ne radi o samoobrani. Ali, čak i ako se
20 branite zbog tog straha, dakle imate jedan defenzivni stav zbog tog straha -
21 dakle ne govorim sada o samoobrani u pravnom smislu, nego dakle o defenzivnom
22 djelovanju - to još uvijek ne dozvoljava Vama da odaberete put koji je
23 protuzakonit. Iz straha i tog defenzivnog stava ne možete stvoriti državu i
24
25
26
27
28
29
30

1 počinjenjem zločina ukloniti hrvatsko stanovništvo iz te države. I drukčije ne
2 može niti biti. Jer, kada bi to bilo dopustivo, onda bismo se u svakom etničkom
3 sukobu ubrzo suočili sa tom spiralom koja bi vodila u sve gori i gori razvoj
4 događaja.

5 Mogu li nastaviti?

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da. Izvolite. I prihvaćam Vaše
7 objašnjenje.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Veoma je interesantno što Obrana
9 koristi svjedočenje gospodina Đakule, koji je bio naš prvi svjedok, kako bi
10 poduprla svoje argumente vezane za taj strah i zabrinutost Srba. No, mi tvrdimo
11 da su oni zapravo potpuno pogrešno shvatili što je gospodin Đakula htio reći.
12 Jer, gospodin Đakula je u unakrsnom ispitivanju govorio o toj zabrinutosti i
13 strahu koji su Srbi u Hrvatskoj imali vezano za te nove hrvatske simbole, za
14 Ustav, za činjenicu da je Hrvatska se kretala ka svojoj vlastitoj nezavisnosti.
15 No, međutim, sjetite se da je on svjedočio da je u julu 1991. - dakle radi se o
16 julu 1991., on i neki drugi ljudi su osnovali Srpski demokratski forum. Dakle
17 radi se o stranici 350 transkripta. A svrha te inicijative je bila da se
18 spriječi rat.

19 U augustu 1991. on je osnovao SAO Zapadnu Slavoniju. Svrha je bila da se
20 započnu pregovori sa Hrvatima. U februaru 1993. on je sklopio Daruvarski
21 sporazum. A svrha mu je bila da se započne proces pomirbe s Hrvatima. On je
22 također dao podršku planu Z4 1995. I u dodatnom ispitivanju ja sam ga zamolio da
23 zapravo na neki način poveže te dvije stvari. S jedne strane govori o strahu i
24 zabrinutosti Srba 1990., 1991. zbog simbola, Ustava i same nezavisnosti. A s
25 druge strane je on također pokretao te različite mirotvorne inicijative.

26

27

28

29

30

1 A na stranicama 604 i 605 transkripta - i potaknuo bih vas, časni Sude,
2 da posebno obratite pozornost upravo na to. Neću sada to čitati zato što je to
3 dosta dugo, ali ipak, ja sam ga pitao: "Zašto ste to radili, ako ste se bojali?"
4 A on je rekao: "Mi smo znali da su i Hrvati i Srbi ti koji se boje. I mi smo
5 znali da i srpski i hrvatski građani Hrvatske su zapravo taoci te dvije politike
6 koje su zapravo gotovo identične, mada su suprotstavljene." Oni su dakle taoci
7 ekstremizma, nacionalizma.

8 Nakon toga je svjedočio - i Obrana se također pozvala na to - da je
9 preko svojih roditelja imao direktno iskustvo toga što se dogodilo u Drugom
10 svjetskom ratu, zato što su njegovi roditelji bili zatočeni u logoru tokom
11 Drugog svjetskog rata, i neki od njegovih članova porodice. Mislim da se radilo
12 o braći njegovog oca, da su pobijeni. Kad mu je postavljeno pitanje o tome,
13 pitanje je bilo što ste naučili od toga? A on je u suštini rekao da je naučio da
14 napravi razliku između onih Hrvata koji su počinili te zločine i onih koji nisu,
15 drugih Hrvata, zato što su njegovi roditelji zapravo oslobođeni - možda se
16 radilo samo o njegovom ocu - iz logora uz pomoć Hrvata. Hrvati su u tome
17 pomogli.

18 Dakle usprkos tom direktnom osobnom iskustvu koje je on imao, on je
19 shvatio da to ne znači da su svi Hrvati ustaše, da su svi oni prijetnja i da će
20 doći neminovno do genocida. On je shvatio da postoji taj izbor i da je taj izbor
21 između ekstremizma, nacionalizma i međunacionalnog sukoba; i da postoji i drugi
22 put. I gospodin Đakula se opredijelio za taj drugi put. Svjedok MM-78 se također
23 opredijelio za taj put. A gospodin Martić, gospodin Babić, gospodin Milošević
24 nisu. Dakle drugi pripadnici tog zajedničkog zločinačkog poduhvata nisu. Oni su

25

26

27

28

29

30

1 se opredijelili za put etničkog razdvajanja, sukoba, stvaranja države koja će
2 dovesti do nasilnog isterivanja Hrvata iz te države. Dakle to je bio njihov
3 izbor. To nije bilo nešto na što su oni bili prisiljeni.

4 Obrana je također rekla da je gospodin Đakula svjedočio o hrvatskim
5 zločinima počinjenim u Pakracu, području Pakraca i zapadnoj Slavoniji tokom
6 jeseni 1991. Ako proučite njegovo svjedočenje, posebno njegovo prethodno
7 svjedočenje - radi se o dokaznom predmetu 830 - on je svjedočio i o zločinima
8 Srba i o zločinima Hrvata, koji su počinjeni u zapadnoj Slavoniji. I zapravo su
9 srpski zločini prethodili hrvatskim zločinima. I tu bih htio da posebnu
10 pozornost obratite na stranice 10428 do 29. I to je također potvrdio i svjedok
11 Obrane 105 na transkriptu, stranica 10515 i dalje /u engleskom transkriptu:
12 "19"/.

13 Časni Sude, mislim da imam još jedno deset minuta, ali možda bi sada bio
14 pravi trenutak, ukoliko želite da napravimo pauzu prije toga. Ili da nastavimo?

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo završite.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] U redu. Možda će biti i manje od deset
17 minuta.

18 I konačno, htio sam nešto reći što je pokrenuto danas, jednoj temi koja
19 je pokrenuta danas, a radi se o promjeni hrvatskog Ustava do koje je došlo u
20 decembru 1990. Prva stvar koju sam želio reći je da ja ne mislim da je
21 karakterizacija Obrane vezano za konstitutivne narode i Drugi svjetski rat,
22 dakle zašto je došlo do toga, da to nije nešto što je dokazano tokom ovog
23 suđenja. Dakle, mislim da nema dokaza u našem spisu koji bi utvrdili da
24
25
26
27
28
29
30

1 postoji ta lijepa, uredna veza između ta dva događaja. Mislim da je to dosta
2 komplicirano i da to ima veze sa time što se radilo o multietničkim republikama
3 koje su bile dio jedne federalne, savezne države. U svakom slučaju, na vama je,
4 časni Sude, da to utvrdite.

5 Ali ono što je važnije je to što ste Vi sami pitali: dakle kakve su
6 implikacije toga? Kakve to na kraju krajeva ima implikacije? Mi smo, časni Sude,
7 postavljali to pitanje svakom pojedinom svjedoku Obrane. Dakle svima koji su
8 svjedočili o tome, o toj promjeni Ustava: što je to zapravo značilo? I po našem
9 mišljenju, to pitanje zapravo nikad nije dobilo pravi odgovor. Jedini odgovor je
10 bio taj da je to značilo da bi Srbi na taj način bili u stanju blokirati
11 Hrvatsku, odnosno spriječiti Hrvatsku da postane nezavisna država. Ali, s jedne
12 strane to zapravo i nema nekakvog velikog smisla i implikacije zapravo ne
13 slijede iz toga. Zapravo tome se suprotstavlja zaključak Badinterove komisije
14 gdje je utvrđeno da kao prvo, Hrvatska se nije odcijepila od Jugoslavije, nego
15 da se Jugoslavija dezintegrirala te nadalje, da pravo na "samoodređenje grupa
16 Srba, osobito unutar Hrvatske ne uključuje pravo na teritorijalnu suverenost,
17 nego na ona prava koja imaju sve manjine koje trebaju biti poštovane i priznate
18 kao grupe".

19 Ali ono što je tu najvažnije je da to ne mijenja ništa vezano za sam
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predmet pred nama. To ne predstavlja Obranu pred optužbama o postojanju tog
2 zajedničkog zločinačkog poduhvata. Kao prvo, teško je pomisliti da bi išta bilo
3 drugačije da taj Ustav nije bio promijenjen. Kako ta promjena Ustava zapravo
4 išta mijenja u činjeničnom smislu u onim događajima koji su uslijedili, uopće
5 nije utvrđeno.

6 Ali, čak i da ta promjena Ustava, dakle, ona ne mijenja činjenicu ili ne
7 predstavlja obranu, ili izliku, ili razlog da srpski vođe se uključe u taj
8 udruženi zločinački poduhvat, koji je imao tu protuzakoniti zajednički cilj, a
9 to je bilo nasilno uklanjanje Hrvata kako bi se stvorila država pod dominacijom
10 Srba.

11 I htio bih također reći da prije nego što je hrvatski Ustav uopće i
12 donesen, dakle u decembru 1990. Srbi, srpski vođe, gospodin Martić su odbacili
13 hrvatsku vlast u SAO Krajini, a što se tiče različitih napada koje je izvršila
14 hrvatska strana, koji su počeli 1992., a koji su po sugestiji Obrane dokaz
15 postojanja plana sa hrvatske strane - naravno, radi se o nečemu što je
16 uslijedilo nakon mnogih zločina koji su navedeni u Optužnici te također ne
17 predstavlja nikakvu obranu u slučaju tih zločina.

18 Obrana je stalno naglašavala da je srpski narod zbog promijene Ustava
19 bio spriječen da izrazi svoju želju da Srbi ostanu u Jugoslaviji. Dakle, nisu
20 više mogli to izraziti. Ali to naprosto nije istina. Ustav je promijenjen u
21 decembru 1990., ali u maju 1991. - tako je, u maju 1991. - Srbi su održali

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 referendum u kojem su izrazili svoju volju da ostanu u Jugoslaviji. I taj
2 referendum je održan i takva odluka je prihvaćena velikom većinom glasova. Dakle
3 oni su imali priliku da izraze svoje mišljenje, a gospodin Martić i sam govori o
4 tome u dokaznom predmetu 973. On je dakle govorio o tom dokumentu o izrazu te
5 volje sa strane srpskog naroda. Tako da oni jesu imali priliku da to urade.

6 I konačno, Obrana je više puta citirala dokazni predmet - mislim da se
7 radi o dokaznom predmetu 346 /u engleskom transkriptu: "236"/. Ne. Oprostite.
8 Dakle radi se o dokaznom predmetu 965. To je vezano za ulogu međunarodne
9 zajednice. Neću reći ništa više osim sljedećeg: taj sastanak sa gospodinom
10 Thornberryjem i to što je gospodin Thornberry navodno rekao, mislim da je taj
11 sastanak održan 1993. Ali, kao prvo, ne radi se o službenom zapisniku, radi se o
12 zapisniku koji je sastavila srpska strana i nitko tijekom ovog suđenja nije
13 verificirao identičnost ovog zapisnika. Dakle, nitko na ovom suđenju nije rekao
14 da ovaj zapisnik zaista odražava ono što je gospodin Thornberry ili bilo tko
15 drugi rekao na tom sastanku. Mislim da to treba imati na umu kada se čita taj
16 zapisnik.

17 Druga stvar je to što je gospodin Martić navodno rekao sljedeće, i po
18 našem mišljenju je to veoma zanimljivo zato što to pokazuje da je on zaista
19 želio postići taj zajednički cilj, ovog udruženog zločinačkog poduhvata.

20 On kaže ovako: "Treba objasniti da zajednički suživot Hrvata i Srba u
21 jednoj državi nije moguć. Zbog genocidne politike Hrvata, mi se želimo
22 odcijepiti, odijeliti u dvije države. Dakle, mi se želimo odcijepiti i suživot
23 je nemoguć" - to su ciljevi koje su nastojali postići 1990., 1991.

24

25

26

27

28

29

30

1 1992., 1993. i dalje. Dakle odvojena država, Hrvati će imati svoju državu, mi
2 ćemo imati svoju državu. I plan odnosno, taj zajednički cilj je uključivao
3 nasilno uklanjanje Hrvata iz srpske države. Po našem mišljenju je to dokazano
4 izvan svake razumne sumnje. I mi stoga tražimo od Pretresnog vijeća da proglasi
5 krivim gospodina Martića po svim točkama Optužnice.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala puno, gospodine Whiting. Sada
7 ćemo napraviti pauzu i vraćamo se u pola jedan.

8 ... Početak pauze u 12.06h

9 ... Sjednica nastavljena u 12.31h

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

11 Izvolite sjesti.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Pretresno
13 veće Vas poziva da ukoliko želite date repliku.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Sa dve teme na početku baviće se
15 kolega Perović, a onda ću ja nastaviti.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Izvolite, gospodine Peroviću.

17 G. PEROVIĆ: /nečujno/ tu pogrešio. Hvala, časni Sude. Odmah ću reći,
18 spadam u ljude, bar tako sebe sagledavam, koju impresioniraju samo činjenice. Ja
19 sam bio dugo godina sudija i dugo godina sam advokat. I samo činjenice me
20 impresioniraju i sve spekulacije za mene su u ovom ili bilo kom postupku
21 nebitne. Govorim o oružanoj pobuni Hrvatske u odnosu na centralnu vlast u tada
22 postojećoj državi SFRJ. Dakle, o temi koju je moj uvaženi kolega Whiting, kojom

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je započeo svoje izlaganje današnje. Činjenice su neumoljive i tvrdoglave.
2 Protiv njih se jednostavno ne može ratovati.

3 1990. i 1991. Hrvatska vrši, tadašnja aktuelna vlast hrvatska vrši
4 pripreme, a tokom 1991. realizuje oružanu pobunu protiv savezne države, tada
5 postojeće SFRJ, jedinog međunarodno priznatog subjekta.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas da malo usporite. Puno Vam
7 hvala.

8 G. PEROVIĆ: Zahvaljujem na upozorenju.

9 Dakle, tokom 1990. vrše se pripreme od strane tada aktuelne vlasti
10 Hrvatske, HDZ-ove vlasti za ono što će uslediti u 1991. godini. Te pripreme
11 bivaju, rekao bih, krunisane, dovedene do završetka Ustavom, novim Ustavom
12 Hrvatske iz decembra 1990. To je onaj akt kojim se Srbi, kao konstitutivni narod
13 do tada u Hrvatskoj, lišavaju mogućnosti da se samoopredele, dakle da o svojoj
14 sudbini odlučuju: hoće li živeti u do tad postojećoj državi ili će svoj život
15 nastaviti u nekakvoj novostvorenoj hrvatskoj nezavisnoj državi. Tim Ustavom, iz
16 decembra 1990., to pravo se Srbima oduzima.

17 Tokom 1991. godine, od proleća 1991. pa praktično do kraja te godine,
18 sprovodi se od strane aktuelne hrvatske vlasti oružana pobuna protiv sopstvene
19 države - tada jedino postojećeg međunarodnog pravnog subjekta na prostoru o kome
20 je reč, SFRJ. Ne bih ukazivao na sve dokaze koji su u tom smislu izvedeni i
21 mislim da je to nešto što nije sporno.

22 Ono što je sporno, po mom dubokom uverenju, je stav Tužilaštva da se u
23 tom konkretnom slučaju radilo o raspadanju jedne države. Moram da priznam da sam
24 prvi put suočen sa gledištem da se jedna država može raspast. To je sudsko-

25

26

27

28

29

30

1 medicinski termin, može se odnositi na raspadanje nekog leša, neke organske
2 materije, ali još nisam čuo za takvu dijagnozu prestanka jedne državne
3 zajednice. Dakle SFRJ se nije raspala, ona je razbijena delovanjem unutrašnjih
4 činilaca uz sponzorstvo, i rekao bih, sadejstvo takozvane međunarodne zajednice.
5 O tome se radi.

6 Kad je reč o Ustavu iz decembra 1990. o kome je ovde bilo dosta reči,
7 moram da kažem da još nismo čuli ni do ovog trenutka zbog čega bi pravo Hrvata,
8 dakle jednog od do tada konstitutivnih naroda u Hrvatskoj, da odu iz Jugoslavije
9 bilo značajnije i imalo veću specifičnu težinu od prava Srba, drugog
10 konstitutivnog naroda u Hrvatskoj da ostanu u do tad postojećoj državi. Ja
11 smatram i uveren sam da zato imam mnogo argumenata da su tvo... da su to dva
12 prava jednake vrednosti i da ih je u toj meri i tako trebalo posmatrati.

13 Do sukoba u 1991. godini dolazi upravo zbog toga, i rekao bih da je taj
14 Ustav iz, iz decembra hiljadu deve... 1990. godine uzrok tim oružanim
15 konfliktima do kojih je došlo 1991. godine zato što su Srbi shvatili da im se
16 oduzimanjem konstitutivnosti koju su dosad imali u Ustavu, oduzima mogućnost da
17 odlučuju o svojoj sudbini kao naroda. To je jedino ispravno gledanje.

18 Dakle u 1991. imamo oružani puč aktualne hrvatske vlasti protiv savezne
19 države. Taj oružani puč ima za cilj nasilnu secesiju, protivustavno i nasilno
20 izdvajanje jedne federalne jedinice u odnosu na saveznu državu. To je ono što
21 nije sporno i to su činjenice. Spekulacije u smislu da se država raspala, da je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bila bolesna, da je imala visoku temperaturu, agoniju ili tome slično, su
2 medicinske kategorije i mislim da se ne mogu primenjivati na državu. Na državu
3 koja je međunarodno pravni subjekt.

4 Ona postoji, Jugoslavija ili SFRJ, sve do proleća 1992. godine. Nema
5 drugog tumačenja. 1991. u jan... 1992. u januaru tu novu tvorevinu, Republiku
6 Hrvatsku priznaju neke države Evropske unije, o čemu je govorio moj kolega
7 Milovančević, ali to još ne znači da ta država tim priznanjem od strane par
8 činilaca Evropske unije postaje međunarodno pravni subjekt. Ona to postaje
9 nekoliko meseci kasnije prijemom u organizaciju Ujedinjenih nacija. Dakle, sve
10 do proleća 1992. godine na prostoru sada već bivše Jugoslavije postoji samo
11 jedan međunarodno pravni subjekt. To je SFRJ, a ono što aktualna hrvatska vlast
12 čini u vreme o kome je reč, dakle tokom 1991. godine, ne predstavlja ništa drugo
13 no oružanu pobunu u odnosu na tu centralnu federalnu vlast, u odnosu na
14 postojeću državu. I to je jedini pristup ovoj temi.

15 I još nešto vezano za to. Mogu da shvatim dileme mog uvaženog kolege
16 Whitinga u pogledu razloga koji su doveli do toga da Srbi, iako manjina u
17 Hrvatskoj, imaju isti ustavno-pravni položaj kao i većinski hrvatski narod.
18 Kolega Whiting verovatno to ne zna. Ja znam jer sam pre 60 godina rođen u toj
19 državi, odrastao i čitav život proveo u njoj. Takvo ustavno-pravno rešenje bilo
20 je upravo diktirano zbivanjima vezanim za Drugi svetski rat i za genocid koji je
21 nesporan, a izvršen nad srpskim narodom od strane Nezavisne Države Hrvatske,
22 kvislinške NDH.

23 Da bi se izbegla bilo kakva mogućnost da se... da dođe do recidiva, da
24
25
26
27
28
29
30

1 se ponovi tako nešto, 1945. i kasnije u hrvatskom Ustavu je zacrtano da Srbi
2 imaju pravo konstitutivnog državotvornog naroda u onoj meri u kojoj i Hrvati,
3 iako većinski narod. Dakle, takvo ustavno-pravno rešenje garantovalo je Srbima
4 da im se neće dogoditi nikad više ono što im se dogodilo od 1941. do 1945. I to
5 je bio razlog za takvo ustavno-pravno rešenje.

6 Insistiranje na realizaciji svog prava na samoopredeljenje, Srbi nisu
7 ometali Hrvate u njihovom legitimnom zahtevu da imaju svoju samostalnu državu.
8 To je pravo hrvatskog naroda kao što je i pravo drugog konstitutivnog naroda u
9 Hrvatskoj, srpskog naroda, Srba u Hrvatskoj, na to da optiraju i da izaberu
10 život u dotad postojećoj državi Jugoslaviji. To je njihovo pravo koje nije bilo
11 ništa manje vredno i ništa manje specifične težine od prava Hrvata na sopstvenu
12 državu.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Perović, da li biste se
14 složili da gospodin Martić nije optužen za insistiranje na pravu za
15 samoopredeljenje? Da li to prihvatate?

16 G. PEROVIĆ: Ne u potpunosti, časni Sude. Smatram da je nasilna secesija
17 Hrvatske prouzrok svim zbivanjima, svemu onome do čega je došlo u narednih pet-
18 šest godina. O tome govorim. Da nije bilo pokušaja nasilnog odcepljenja Hrvatske
19 iz Jugoslavije, ne bilo Milana Martića, ne bi bilo RSK i verovatno ni ovog
20 predmeta o kome mi već godinu dana debatujemo. To je moje čvrsto uverenje. Dakle
21 prouzrok svim zbivanjima na prostoru Hrvatske od 1991. do 1995., mislim na
22 konflikt Srba i Hrvata u Hrvatskoj, je ponašanje tada aktuelne hrvatske vlasti i
23 njihova želja da po svaku cenu, dakle i nasiljem, ostvare pravo na svoju državu.

24

25

26

27

28

29

30

1 To je moj stav.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Postaviću Vam pitanje drugačije: da
3 li Vi hoćete reći da, s obzirom na dela Hrvata, gospodin Martić i RSK su uradili
4 stvari za koje je gospodin Martić optužen i odgovara ovde? Drugim rečima, da li
5 hoćete da kažete da s obzirom na nasilna dela Hrvatske, gospodin Martić i RSK su
6 stoga imali opravdanje i pravo da počine stvari za koje se on tereti u
7 Optužnici?

8 G. PEROVIĆ: Naravno da ne mislim da su gospodin Martić ili bilo ko drugi
9 iz tadašnje SAO Krajine, kasnije RSK, imali samo zbog hrvatskog državnog nasilja
10 pravo da i oni počine zločine. Ali, da li su ih počinili i u kojoj meri, mislim
11 da će ovo Sudsko veće morati da odluči.

12 Ja ne verujem da postoji odgovornost gospodina Martića ni po jednoj od
13 tačaka Optužnice. A rekao bih i to da je i njegovo postupanje, u situacijama
14 koje su bile predmet ocene ovoga Suda, i postupanje naroda u RSK bilo uvek ili
15 gotovo uvek iznuđeno. Toliko o ovoj temi kojom je započeo svoje izlaganje moj
16 uvaženi kolega tužilac. A sada bih se osvrnuo na nešto o čemu je on govorio
17 vezano za iskaz svedoka Milana Babića.

18 Nije sporno da je Milan Babić septembra 1991. u svom pismu tadašnjoj
19 konferenciji o Jugoslaviji u Hagu napisao ono što je napisao. Svi smo imali
20 prilike da čujemo ili pročitamo ono što je on tada napisao. Svedočeći ovde, on
21 je govorio o nečemu što je sasvim kontradiktorno, apsolutno protivrečno onome
22 što je tada napisao. Skrećem pažnju Sudu da je pismo upućeno konferenciji u Hagu

23

24

25

26

27

28

29

30

1 septembra 1991. Milan Martić napisao kao slo... - ja se izvinjavam, Milan Babić
2 - napisao kao slobodan čovek i to ne običan čovek. Nego čovek koji je imao
3 određenu funkciju i određenu vlast.

4 A da je svoje naknadne tvrdnje, u svemu apsolutno protivrečne sadržaju
5 ovog pisma, izneo kao neko ko pravi sporazum o krivici sa predstavnicima
6 Tužilaštva. To su dve situacije koje se moraju imati u vidu. Prva, kad piše
7 pismo i kad to čini svojom slobodnom voljom, kao slobodan čovek. Druga je
8 situacija u kojoj se našao voljno ili nevoljno, to on, to je on znao, u kojoj on
9 pravi sporazum sa Tužilaštvom, jednom od strana u postupku, i gde sigurno
10 očekuje da za svedočenje koje će biti ovakvo ili onakvo dobije nešto zauzvrat.
11 Šta je očekivao i šta mu je obećavano, ja to ne znam. To bi on - nažalost nije
12 više u mogućnosti - mogao da nam kaže. To je jedno.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koje su to kontradikcije između
14 sadržaja pisma i onoga što je kasnije izjavio nakon što je prizano krivicu? Da
15 li biste mogli da skrenete pažnju Veća na te kontradikcije?

16 G. PEROVIĆ: Naravno, časni Sude. U pismu konferenciji u Hagu septembra
17 1991. Milan Babić govori decidno o položaju srpskog, manjinskog naroda u
18 Hrvatskoj. Govori o tome da su Srbi u Hrvatskoj dovedeni u izuzetno težak
19 položaj, da se aktualna hrvatska vlast prema njima odnosi nasilno i tome slično.
20 Da ne ponavljam sadržaj čitavog pisma, on je u spisima. Prilikom svedočenja on
21 govori na jedan sasvim drugi način.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Konkretne stvari.

23 G. PEROVIĆ: On prihvata da su Srbi bili... da je, da su Srbi, odnosno i
24 on kao jedan od rukovodilaca u RSK, a i ostali ljudi na položajima u RSK,

25

26

27

28

29

30

1 podgrevali iracionalan, nekakav iracionalan strah kod srpskog naroda i na taj
2 način ga okretali protiv Hrvatske i hrvatskog naroda.

3 Između ostalog, o tome govori. Što je sasvim suprotno stavu iznetom u
4 pismu gde on objašnjava da su Srbi dovedeni nasilnošću aktualne hrvatske vlasti
5 u situaciju da se brane, da preduzimaju ono što smatraju legitimnim u svoju
6 odbranu. Sve razlike koje postoje između tog pisma i iskaza Sud će lako moći da,
7 da uoči upoređivanjem ta dva dokumenta.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sad se vraćam na pitanje koje sam Vam
9 pre nekoliko minuta postavio: Vi kažete da je gospodin Babić u pismu napisao da
10 ono što ljudi u RSK rade je reakcija na nasilje. Nije li rekao da je nasilje
11 kojem je pribjegli hrvatska tadašnja vlast naterala Srbe da se brane.

12 A ja sam pre nekoliko minuta Vas pitao: da li Vi kažete da su Srbi
13 uradili to za šta se tereti u Optužnici zbog nasilja Hrvata? Vi kažete: "Ne." A
14 sada kažete: "Ovo je Babićev stav kao vođe, kao slobodnog čoveka. I to je
15 pokušavao da predoči Haškoj konferenciji."

16 Ja Vas stoga pitam: da li je zapravo činjenica da s obzirom na
17 prouzrokovano nasilje, a koje su pokrenuli Hrvati, Srbi u RSK su uradili ono za
18 što se tereti u Optužnici kao samoodbrana? Da li je to ono što nam Vi kažete?
19 Rekli ste da su se samo branili.

20 G. PEROVIĆ: Sad razumem bolje Vaše pitanje. I pokušaću da odgovorim na
21 njega. Ja ni u jednom trenutku nisam isključio mogućnost da je sa srpske strane
22 počinjeno zločina, da ih je bilo. Ali sam sasvim siguran, to sam na početku svog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izlaganja dotičući se prve teme rekao, da ni tih zločina niti bilo kakvih
2 postupaka vezanih za RSK i Martića ne bi bilo da nije bilo nasilne secesije
3 Hrvatske. O tome sam govorio. A da je u tom oružanom konfliktu do kojeg je došlo
4 između Srba u Hrvatskoj i Hrvata bilo zločina i sa jedne i sa druge strane, koje
5 ja ne pravdam, to je nešto što je van svake sumnje. Ono što je u sumnji i što je
6 po meni veliki znak pitanja, pod velikim znakom pitanja, to je odgovornost samog
7 gospodina Martića, eventualna odgovornost za bilo koji od tih zločina. Ja tu
8 odgovornost ne vidim, a Sud će, ceneći sve izvedene dokaze doneti odluku u tom
9 smislu.

10 Kad sam govorio o ovim kontradikcijama u postupanju gospodina Milana
11 Babića, smatram da će Sud biti u prilici da dâ ocenu relevantnosti i težine ovog
12 dokaza, imajući u vidu upravo okolnosti o kojima sam govorio. I samo još dve
13 rečenice kad je reč o ovom svedoku i o njegovom iskazu. On je izvršio
14 samoubivstvo u toku izvođenja dokaza sopstvenim saslušanjem /sic/. Na taj način
15 je po meni, a mislim da čovek ne mora biti medicinski stručnjak za to, to je
16 nešto što je notorno, iskazao visok stepen neuravnoteženosti. Ja koristim taj
17 izraz, nisam neuropsihijatar, ali sam sasvim siguran da neko ko diže ruku na
18 sebe ne može uravnotežen. Takav čovek ne može biti uravnotežen. Pa pošto on to
19 čini u momentu kad daje svoj iskaz, onda se mora postaviti pitanje - mislim da
20 je to nešto što zdrava logika nalaže - da li je i njegov iskaz vredan pažnje ako
21 ga je davao u situaciji kad je bio u takvom stanju. S tim što bih dodao -

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. Pre nego što dodate,
23 izvinjavam se što moram da Vas prekinem, ali želeo bih da budem uveren da
24 koristimo iste izraze. U prevodu stoji da ste Vi rekli da je on bio

25

26

27

28

29

30

1 "neuravnotežen". Da li ste rekli neuravnotežen ili emotivno nestabilan? Da li
2 ste govorili o duševnoj neuravnoteženosti ili o emotivnoj neuravnoteženosti?

3 G. PEROVIĆ: Odmah ću reći, časni Sude. Upotrebio sam izraz
4 "neuravnoteženost" jer mi se čini meni bližim. Ja sam, kad su u pitanju
5 medicinske nauke, ipak laik, a čini mi se da je neuravnoteženost nešto što je,
6 što bi i čovek prosečnog znanja mogao da uoči kod nekoga. Dakle siguran sam, bar
7 onoliko koliko sam učio sudsku medicinu da samoubice u najvećem broju slučajeva
8 nisu uravnoteženi ljudi. S obzirom da je on ruku na sebe digao u momentu davanja
9 iskaza, u momentu davanja iskaza ja sumnjam, imam razloga za sumnju da je taj
10 iskaz ovde pred Sudom davao u takvom stanju. A onda se postavlja pitanje
11 relevantnosti tog iskaza. I to je nešto što će naravno Sud da ceni. I s tim u
12 vezi da dodam još samo jednu rečenicu.

13 Bez naše krivice, mislim na Odbranu, mi smo ovakvim prekidom do kojeg je
14 višom silom došlo, aktom samoubivstva, saslušanja ovog svedoka dovedeni - hteo
15 to neko da prizna ili ne - u neravnopravan položaj. Mi kao Odbrana. Mi naše
16 saslušanje ovog svedoka nismo završili. Dogodilo se što se dogodilo, ali je
17 činjenica da je, da smo u tom smislu - ne mislim ovde da stavljam prigovor bilo
18 kome, jednostavno konstatujem da smo na neki način oštećeni ovakvim ishodom. To
19 je ono što bih ja rekao o ovoj temi. A o ostalima će moj kolega Milovančević.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Ali, pre nego što sednete,
21 ja sam Vas pitao da li ste govorili o emotivnoj ili duševnoj neuravnoteženosti.
22 Pokušavajući da odgovorite na moje pitanje, reč "duševno" je u prevodu koji smo
23 čuli više puta korišćeno. Vi ste rekli da ste laik. I jasno nam je da ste laik u
24 pogledu medicinskih pitanja. Ali želim da Vas pitam da li govorite o duševnoj
25 neuravnoteženosti ili emotivnoj?

26

27

28

29

30

1 Ja Vas to pitam zato što smo imali ispravku ranije danas i ja bih želeo
2 da znam koji je stav Odbrane u pogledu stanja gospodina Babića. Da li Odbrana
3 smatra da je on bio duševno poremećen, neuravnotežen ili da je pak bio emotivno
4 neuravnotežen? Imajući na umu da smo svi laici, mi nemamo nikakve dokaze
5 zdravstvenih veštaka o tome. Ali, recite nam koja je Vaša spekulacija? Ovo jeste
6 dakle spekulacija. Da li Vi kažete da se radilo o duševnom ili emotivnom
7 poremećaju? Izaberite jedan.

8 G. PEROVIĆ: /nečujno/ mi dajete pravo da spekulaciju, ja ću izabrati da
9 po mom uverenju i po mom iskustvu i profesionalnom i ljudskom, mislim da se ovde
10 radilo o duševnoj neuravnoteženosti. To je spekulacija. Ja nisam
11 neuropsihijatar.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Ja Vam nisam dao
13 pravo da spekulirate. Vi ste spekulisali još pre nego što sam ja to bio rekao.
14 Na stranici 74, red 1 Vi ste rekli: "Činjenica da je počinio samoubivstvo tokom
15 svedočenja daje mi pravo da mislim", dakle time ste rekli da ste izneli svoje
16 mišljenje, dakle spekulisali i Vi ste spekulisali pre nego što sam Vam i dao
17 pravo da spekulirate, ali mislim da zapravo i nisam.

18 G. PEROVIĆ: Prihvatam. Ali, sam ja zato upotrebio jedan izraz koji ima
19 opšti i, i rekao bih laički karakter, "neuravnoteženost". Nisam se upuštao u
20 detalje.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću.

22 Gospodine Milovančeviću.

23 G. PEROVIĆ: /nečujno/
24
25
26
27
28
29
30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, pre nego
2 što sednete, da se nadovežem na nešto o čemu ste upravo govorili. Ono što Vi
3 kažete je da naposljetku svedočenje gospodina Babića je nepouzđano i ne možemo se
4 na njega osloniti s obzirom na okolnosti njegove smrti i da se stoga ne može
5 osloniti na njegove dokaze. No, Vi se sećate da je Tužilaštvo iznelo argument da
6 ima potkrepljujućih dokaza. To je bio odgovor na pitanje sudije Molotoa. I to je
7 i kasnije bilo naglašeno.

8 Kad je reč o iskazu svedoka MM-079 i MM-03, to se smatra potkrepljujućim
9 alternativnim ili dodatnim dokazima na koje Veće može da se sa sigurnošću osloni
10 ukoliko bi izvelo osuđujući zaključak. Dakle da li ima bilo čega u vezi tih
11 svedoka što bi moglo da spreči Sud da sa sigurnošću može da se osloni na njihov
12 iskaz, iskaz kao svedoka?

13 G. PEROVIĆ: Časni sudija Nosworthy, ja sam Babićev iskaz doveo u pitanje
14 sa dva aspekta. Jedan je okolnosti pod kojima je završio svoj život, a drugi:
15 njegovi kontradiktorni postupci i u tom smislu sam naveo razlike koje postoje.
16 Eh, da ne ponavljam sada. Što se pak tiče svedoka koji su navodno, po tužiočevom
17 shvatanju, potvrdili iskaz Milana Babića, ja o iskazima tih svedoka ne bih sada
18 eksplicitno govorio. O tome će nešto govoriti moj kolega Milovančević. Ali,
19 moram reći, pošto znam o kojim se svedocima radi, MM-03 i MM-079, da ne mislim
20 da su ti iskazi značajna potvrda onoga što je Babić pred Sudom govorio. Pogotovo

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to ne mislim o iskazu svedoka pod šifrom MM-079. Što se tiče svedoka MM-03,
2 njega je juče u svom izlaganju, odnosno njegovo kazivanje praktično kao
3 relevantno, diskvalifikovao moj kolega Milovančević, a on će nešto više reći o
4 tome kasnije.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Peroviću.
6 Gospodine Milovančeviću.

7 G. PEROVIĆ: /nečujno/

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

9 U svojim kontra-argumentima poštovani kolega tužilac je naveo da je
10 osnovni razlog izvršenja zločina vizija odvojene države kojoj su Srbi težili i
11 da osnivanje SAO Krajine i potom RSK nije bilo po Ustavu Hrvatske, da ništa nije
12 bilo regularno u Hrvatskoj i da su zato zločini počinjeni. Odbrana smatra da
13 izvedeni dokazi govore potpuno suprotno. *Exhibit 237*, transkript razgovora
14 ministra odbrane Hrvatske generala Špegelja i ministra policije Hrvatske -
15 oprostite -

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, žao mi je
17 ali prevoditelj kaže da Tužiteljstvo kaže da ništa u Hrvatskoj nije bilo
18 regularno. Ispravite me, ako imam krivo. Ja sam njega shvatio da je rekao da
19 ništa nije bilo regularno u SAO Krajini ili u RSK.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam na Vašoj ispravci, časni Sude. Upravo sam
21 želeo da, da potenciram tu rečenicu kolege tužioca. Dakle nesporno je, on je
22 rekao: "Ništa nije bilo regularno u Krajini u odnosu na Hrvatsku." Možda sam se

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pogrešno izrazio, bio sam neprecizan. Hvala na -

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ispričavam se, gospodine
3 Milovančeviću. Da bih Vas mogao jasno pratiti, na koje točke sada odgovarate? Na
4 koju točku onoga što je rečeno?

5 G. MILOVANČEVIĆ: Na početak reči tužioca u kojoj on govori da je vizija
6 odvojene države za Srbe nastala davno pre 1991. i da je u vezi sa tim ono što su
7 Srbi činili, radi ostvarenja te vizije, sve bilo neregularno. To je otprilike
8 suština iskaza kolege, poštovanog kolege tužioca. U vezi sa tim Odbrana samo
9 naglašava da su izričite ustavne odredbe u Ustavu Hrvatske i Jugoslavije
10 predviđale mogućnost samoorganizovanja opština. I ukazuje na izjave svjedoka
11 Odbrane, brojne su one, da ih ne nabrajamo sada sve, koje su govorile o tome da
12 je pokušaj hrvatskih vlasti nakon izbora 1990. da, između ostalog, ukinu pravo
13 na samoorganizovanje opština bio jedan od razloga za okupljanje u Srbu
14 25.07.1990.

15 Mislimo da sa ovom tezom da je vizija nezavisne srpske države davno pre
16 1990. bila razlog za ove zločine, Tužilaštvo zamenjuje uzroke i posledice i
17 okreće činjenice na glavu. Naime, *exhibit* 237 je transkript razgovora Špegelja i
18 Boljkovca. Špegelja, ministra odbrane i Boljkovca, ministra policije u oktobru
19 1990. Dakle pre svakog efektivnog samoorganizovanja Srba. Gde Boljkovac kaže: "A
20 problem Knina ćemo rešiti tako što ćemo ih pokasapiti." A... - Špegelj to kaže.
21 Oprostite. A Boljkovac mu na to odgovara: "A problem Knina ćemo rešiti tako što
22 će Knin nestati kao Knin. Upotrebićemo oružje. Ništa neće biti kao što je bilo.
23 Stvorićemo... Hrvati, Hrvati treba da znaju, stvorićemo državu, ma koliko to
24 koštalo."

25 To su reči koje su zabeležene u dokazu izvedenom pred ovim Sudom. I onda

26

27

28

29

30

1 se postavlja pitanje samo kako Srbi, stanovništvo srpsko treba da reaguje na
2 ovakve namere najviših hrvatskih vlasti. I nije bilo, časni Sude, potrebno da ih
3 oni konkretno čuju tog trenutka. 21 svedok Odbrane je potvrdio šta se dešavalo
4 na terenu. A šta se dešavalo na terenu govore i *exhibiti* 1013 i 1014 Amnesty
5 internationala, o kampanji terora, progona, nestanaka, ubivstava na teritoriji
6 Hrvatske; o široko rasprostranjenoj kampanji - pogotovo protiv srpskog
7 stanovništva koje ne prihvata samostalnost Hrvatske.

8 Uostalom, na samom početku svoje završne reči, kolega tužilac je bar pet
9 dokaza citirao u kojima navodi, možda sasvim precizno, reči gospodina Martića -
10 koje za mene nisu sporne - u kojima gospodin Martić govori: "A mi ćemo braniti
11 svoja ognjišta." I na Predsedništvu Jugoslavije povodom prihvatanja Vanceovog
12 plana govori: "Pa mi ćemo krvlju braniti svoje prostore." Nikada gospodin Martić
13 nije rekao da odbrana sopstvenog prostora i sopstvenih ognjišta podrazumeva
14 uništenje Hrvata. To postoji samo u tužiocčevom slučaju.

15 U vezi sa komentarom kolege tužioca da su JNA, Teritorijalna odbrana i
16 policija saradivali i stavom Odbrane da su bili lojalni federalnoj državi -
17 svedok Odbrane Maks... svedok Tužilaštva pukovnik Maksić, Radoslav Maksić je
18 vrlo detaljno objasnio nadležnosti savezne vojske i savezne države; da se radilo
19 o oružanoj pobuni, da je Teritorijalna odbrana bila podčinjena JNA i
20 Predsedništvu; da je policija bila dužna da učestvuje u akcijama. I čak je
21 objasnio svedok Maksić da nije armija mogla narediti policiji da učestvuje, nego

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se morala obratiti po zak... kako zakon kaže - Ministarstvu unutrašnjih poslova,
2 tražiti da im se dodeli jedinica. Pa su u vezi sa tim držani sastanci na osnovu,
3 na kojima je odlučivano da određene jedinice policije, na primer, učestvuju u
4 vojnim operacijama.

5 Interesantno je da je za tužioca dovoljno samo da konstatuje da su na
6 nekom mestu, na nekoj tački bili zajedno ministarstvo... JNA, Teritorijalna
7 odbrana ili policija, bez obzira u kom obliku i ko ih je činio /sic/. Poštovani
8 kolega tužilac gubi iz vida svedočenje njegovog svedoka da je u operacijama
9 federalne vojske JNA 1991. dolazilo do pretpodčinjavanja svih jedinica
10 jedinicama JNA. Sve jedinice TO i sve jedinice policije su odgovarale komandantu
11 jedinice JNA.

12 I svedok Maksić je izričito objasnio da je komandant jedinice JNA
13 odgovarao za poštovanje zakona, za svaki postupak, za poštovanje discipline i za
14 slučaj kršenja i, na primer, izvršenja krivičnog dela, da je komandant jedinice
15 JNA kojoj su pretpodčinjeni TO i policija bio odgovoran da i pokreće postupak
16 pred nadležnim vojnim sudom. I odgovarajući na pitanje tužioca da li komandant
17 jedinice iz... od k... iz koje su došli ti ljudi, na primer, iz Teritorijalne
18 odbrane ili iz policije, da bi bili prepočinjen...pretpodčinjeni toj većoj
19 jedinci JNA koja deluje, dakle, da li komandant, na primer, policije ili
20 komandant Teritorijalne odbrane može da krivično goni njegove pripadnike koji su
21 pod komandom JNA počinili zločine ili navodne zločine. Svedok Tužilaštva Maksić
22 je objasnio, to je nemoguće po zakonu. Samo komandant jedinice koja komanduje
23 operacijom preduzima progon.

24 I Odbrana ovo ne naglašava da bi prebacila odgovornost na druge, nego
25 ukazuje na iskaz svedoka Đukića, generala Đukića da je samo u 9. korpusu 1991.

26

27

28

29

30

1 za nekoliko meseci podneto 332 krivične prijave protiv počinioca krivičnih dela.
2 Znači, to je realizovano.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li je to
4 relevantno za pitanje komandne odgovornosti gospodina Martića? Svakako, ako
5 prihvatite da izvesne jedinice koje su bile u okviru odelenja gospodina Martića
6 su bile podčinjene JNA, pitanje koje se postavlja nije da li osoba koja je na
7 čelu tih jedinica, da li je mogla da kazni kriminalce iz te jedinice kada to
8 nije činio komandant JNA. To mi je jasno. I taj komandant čak i nije ovde ni
9 optužen za to. Svakako osoba koja je bila na čelu te jedinice, kao gospodin
10 Martić, je nakon što se jedinice vrate, trebao da ih disciplinski kazni. I
11 trebao je da dobije izveštaj od starešina tih jedinica da su pripadnici tih
12 jedinica, odnosno te jedinice počinile krivična dela pod komandom JNA. I da li
13 je gospodin Martić mogao nešto da uradi u vezi toga i da li je uopšte bilo šta
14 rađeno? Da li razumete?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude, da ovome pitanju.

16 Najpre jedna napomena, gospodin Martić nikada nije bio komandant nikakve
17 jedinice. On je bio ministar unutrašnjih poslova i vršio je svoja ovlašćenja u
18 skladu sa zakonom. Ni jednom jedinicom nije komandovao. To je jedna stvar. Druga
19 stvar, svedok Tužilaštva Maksić -

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Upravo to i hoću da kažem.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. To je ono što i hoću da
23 kažem. Meni je jasno, zato i kažem. Ovde nemamo generala, ali imamo najveću
24
25
26
27
28
29
30

1 političku vlast koja je iznad samih generala, iznad komandanta TO-a i jedinica
2 policije. Mi kažemo: ovo je taj koji je imao najvišu vlast. A komandanti na
3 terenu, meni je jasno da su oni podčinjeni JNA. Ali, ukoliko njihovi vlastiti
4 pripadnici počine zlodela, a JNA ništa ne uradi da ih kazni, nije li onda na
5 njima da prenesu tu informaciju Martiću i kažu mu: ovo su počinile naše
6 jedinice, naši pripadnici policije. Kaznite ih.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, na ovom pitanju... Razumeo sam Vas.

8 Dakle svedok Maksić je izriči... svedok Tužilaštva pukovnik Maksić je
9 izričito objasnio da jedinicom koja učestvuje u borbi, uz pretpostavku da se ona
10 sastoji od jedinice JNA, od jednice Teritorijalne odbrane, od jedinice policije
11 komanduje najstariji oficir JNA. I mi smo ovde videli dokumenta koja kažu da
12 oficir JNA koji komanduje jednicom u borbi, odgovara za sve što ta jedinica i
13 njeni pripadnici počine. Bilo da su pripadnici TO-a ili da su pripadnici
14 policije. Svedok Maksić je takođe objasnio da - a on je ekspert za pitanja
15 Teritorijalne odbrane, generalštabni oficir - da samo taj oficir JNA može goniti
16 eventualne počinioce krivičnih dela.

17 Sad dolazim do odgovora na Vaše pitanje. Izričito je rekao da komandant
18 jedinice, ako je na primer milicioner iz stanice milicije Benkovac, da načelnik
19 stanice milicije Benkovac ne može sam goniti tog čoveka. Da je to ovlašćenje i
20 zadatak vojnog suda jer je delo počinjeno u nadležnosti, u oružanom sukobu i pod
21 nadležnošću armije. Sad sledi sledeći odgovor na Vaše pitanje.

22 Naravno da bi gospodin Martić ili komand... ili načelnik bilo koje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stanice milicije čiji je pripadnik pod komandnom JNA počinio zločine, bio dužan
2 da čak i procesuirati takvog čoveka u situaciji da dobije informaciju, časni Sude.
3 Koji dokaz nam je dao tužilac da se o takvom nečem radilo? Morate imati
4 dokument. A svedok MM-90, ministar pravde, predsednik okružnog suda je govori da
5 su zločinci gonjeni i kažnjavani. I mi smo videli dokumente, izveštaj referenta
6 matične evidencije koliko je ljudi osuđeno zbog ubivstva, zbog pokušaja
7 ubivstva. To je onaj dokument kojim smo se dosta bavili sa ovim svedokom MM-90.
8 Ako je potrebno, mogu sada taj izveštaj referenta matične evidencije sa kraja
9 1994. - mislim da možemo i da ga pogledamo, da Vam kažem koji je broj.

10 Dakle, moj stav je da svaki građanin, svaki građanin Jugoslavije koji
11 sazna za krivično delo po zakonu i Ustavu ima obavezu da ga prijavi. I nadležni
12 organ ima obavezu da ga goni. Ali, ja ove stvari sada naglašavam zbog jedne
13 druge činjenice, a to je da Tužilaštvo smatra primenom principa udruženog
14 zločinačkog poduhvata da je gospodin Martić odgovoran za sve te zločine, bez
15 obzira da li je za njih znao ili mogao znati ili ih je mogao pretpostaviti ili
16 su mogli biti logična posledica oružanog sukoba, samo zato što je bio navodni
17 učesnik udruženog zločinačkog poduhvata. A mi tvrdimo da za to nema nikakvih
18 dokaza.

19 Kolega tužilac u vezi sa tim kaže: pa evo Martić je hvalio saradnju sa
20 Miloševićem. A preko gospodina Kiruđe izveo je dokaz kolega tužilac da je
21 gospodin Kiruđa izričito rekao da gospodin Milošević kao navodni lider udruženog
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zločinačkog poduhvata nikada nije hteo Krajinu u Srbiji, da se zalagao za
2 Krajinu u sastavu Hrvatske i samo za prava srpskog stanovništva na tom prostoru.

3 I takođe je za gospodina Miloševića rekao daje za razliku od Tuđmana bio
4 čovek bez ikakvih etničkih predrasuda, da se hvalio činjenicom da je njegova
5 država multinacionalna. To je tužilac dokazao preko njegovog svedoka Kiruđe. Ono
6 što bi bilo važno posebno ukazati to je da je gospodin Kiruđa o tome ostavio i
7 dokument koji pokazuje da odnos gospodina Martića i gospodina Miloševića nije
8 odnos dva zločinca u udruženom zločinačkom poduhvatu, već naprotiv, da je to
9 odnos dva ozbiljna čoveka koji su sarađivali u teškom periodu vremena poštujući
10 međunarodno pravo i sprovodeći odluke Ujedinjenih nacija. Ukazujem na *exhibit*
11 764. To je dokument gospodina Kiruđe od 10. februara 1994 u kome... koji je
12 svedok Kiruđa ovde u sudnici potvrdio i sada Vas na njega podsećam, u kome on
13 kaže povodom problema ograničenja kretanja civilne policije i međunarodnih
14 organizacija, kaže da je to pitanje došlo na dnevni red 1994. zato što su na
15 izborima 1994. na kojima je izabran Martić za predsednika Republike, Parlament i
16 Vladu, odnosno većinu Skupštine osvojili Milan Babić sa SDS-om i radikali. I u
17 ovom dokumentu, gospodin Kiruđa piše da je plan radikala Leskovca u Krajini i
18 Milana Babića bio da blokiraju puteve - to je tema ovog pisma - da onemoguće
19 dostavu humanitarne pomoći, da onda pod optužbom da eto Ujedinjene nacije ne
20 podržavaju srpsko stanovništvo napadnu UNPROFOR i izbace ga sa teritorije.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A u ovom dokumentu gospodin Kiruđa kaže: "Zato je Milošević podržao Martića, da
2 spreči takvu optužbu i, protiv Ujedinjenih nacija."

3 To direktno piše. Kaže doslovno: "Izgleda da opozicija, a to su Babić i
4 radikali, želi da uzbuni stanovništvo da bi se primakla svom političkom cilju,
5 to jest, prisilnom odstranjivanju vojnika iz UNPA zona." Upravo protiv ove
6 eventualnosti, Martić je dobio podršku Miloševića protiv Babića u nedavnoj
7 kampanji. I pobjedio. Sada je pitanje da li će on, Martić, moći vladati ili ne.
8 Dakle, ovo je dragocen dokument svedoka Tužilaštva i Ujedinjenih nacija koji
9 govori o sasvim drugoj prirodi odnosa između gospodina Martića i Miloševića. To
10 nije, časni Sude, odnos zločinaca - tužilac bi to trebao da vidi - već sasvim
11 druge prirode. Tužilac bi to trebao da vidi iz ovog dokumenta.

12 Tužilac kaže da je Martić poštovao naredbe JNA, a svedok Maksić je
13 objas... i da je to navodno dokaz udruženog zločinačkog poduhvata. Pa zato mi
14 govorimo, časni Sude, i skrećemo Vam pažnju na oružanu pobunu. Pa JNA je
15 regularna oružana sila savezne države i svaki građanin, kaže svedok Maksić, je
16 dužan da poštuje saveznu vlast i saveznu oružanu silu. I Martić je to bio dužan.
17 Ali ste zato čuli mnogo svedoka ovde u sudnici, svedoka Odbrane, ozbiljnih,
18 obrazovanih ljudi koji su ovde izd...izdržali svo rešetu unakrsnog ispitivanja i
19 koje Odbrana nije mogla spremiti nikako za lažno svedočenje, jer biste Vi to
20 utvrdili ovde. Ti su ljudi govorili istinu.

21 I oni su Vam rekli: gospodin Martić je bio čovek koji nikada nikoga
22 mrzeo, koji je činio sve da stanovništvo zaštiti. Uostalom, to kaže i izveštaj
23 Ujedinjenih nacija 897, dokaz 897, gde Ujedinjene nacije konstatuju da 2.

24

25

26

27

28

29

30

1 februara 1993. godine, u vreme hrvatske napadne operacije "Maslenica" srpske
2 izbeglice, prognani, preživeli ljudi kojima su najmiliji nastradali, ubijeni,
3 ranjeni, imovina opljačkana dolaze u Knin i Benkovac i druga mesta i da besne, a
4 naoružani. Sad pokušavaju da se svete Hrvatima.

5 I izveštaj... ovaj dokument UNPROFOR-a, govori da su, da je srpska
6 policija, policija Martića, Milana, smestila te ljude u bezbednu zonu i štitila
7 ih. To je ona kuća u Vrpolju, časni Sude, gde je sudija Hoepfel lepo primetio
8 binu, u unutrašnjosti prostora. I UNCIVPOL kaže: to se čini na korektan način i
9 nema pritužbe od Hrvata. A tužilac dovede svedoke MM-03 i MM-78 koji onda
10 potpuno po zdravoj logici i razumu kažu: jesu oni tamo bili sigurni i tamo su
11 bili zaštićeni, ali su poslani da bi bili proterani. Neverovatno, ali istinito.
12 Pri tome vam mnogi drugi svedoci -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li Vas prekinuti? O kojoj točki
14 se sada govori, gospodine Milovančeviću, onoga što je rekao gospodin Whiting?

15 G. MILOVANČEVIĆ: To je iza teme, na samom početku o viziji odvojene
16 države za Srbe. Gospodin... i konstatacije da ništa sa srpske strane nije bilo
17 regularno u Hrvatskoj, gospodin Martić govori o vezi Martića i JNA. To je ta
18 tema o kojoj sam sada govorio. A ja pokazujem da je sve što je činio gospodin
19 Martić bilo upravljeno na zaštitu tog st... sveg stanovništva.

20 Jedna, jednu temu je posebno obradio moj poštovani kolega, to je pitanje
21 oružanog sukoba. I kaže da citira presudu u predmetu *Galića* za koju kaže da ne
22 pravi razliku između građanskog rata i pobune. Ali kakve to veze ima sa nama,
23 časni Sude? Mi ovde smo dužni da pravimo tu razliku ukoliko ona postoji, a

24

25

26

27

28

29

30

1 postoji. Za tužioca, naravno, kako on kaže nije bitno da li je građanski rat ili
2 pobuna. Možda je to njegov stav, ali međunarodno pravo kaže, Ženevske
3 konvencije, oružana pobuna je van nadležnosti međunarodnog prava. A videli smo
4 do kada je postojala suverena Jugoslavija, do maja 1992. godine.

5 Kolega tužilac govori o oružanom sukobu i kaže: počeo je, eto
6 17.08.1990., kako govori neki akt Vlade Krajine. Pa ne određuje Vlada Krajine
7 kad je počeo oružani sukob. To određuje međunarodno pravo. Ali, u paragrafu 18
8 kaže: "Za sve vreme na koje se odnosi ova Optužnica u Hrvatskoj i Bosni je
9 postojalo stanje oružanog sukoba." Časni Sude, to znači da je sve vreme na
10 području pod zonom koja je pod zaštitom Ujedinjenih nacija postojao oružano...
11 stanje oružanog sukoba, od polovine 1992. do 1995. Pa ja pitam, kako su to
12 Ujedinjene nacije tolerisale, ako je to tačno?

13 Postojale su samo agresije. Pet smo agresija nabrojali, Hrvatske, na
14 zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija i ona je to činila tada kao međunarodno
15 priznata država, od maja. Dakle, 1992. Hrvatska - od 21. maja - Hrvatska je
16 međunarodno priznata država, a već 21. juna 1992. napada zonu pod zaštitom
17 Ujedinjenih nacija na Miljevačkom platou i čini prvi masakr, zaključno sa
18 masakrom u "Oluji". To su ataci međunarodnog subjekta protiv Ujedinjenih nacija.
19 Koje su posljedice za ta dela? Nismo ih videli, časni Sude.

20 Druga stvar, vreme početka sukoba u Hrvatskoj i Bosni je potpuno
21 različito. U Hrvatskoj počinje pobuna, dakle, organizovanjem ilegalnog
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naoružavanja stanovništva Hrvatske - u oktobru 1990., pripreme počinju još
2 polovinom 1990. - izborom nove Vlade Hrvatske. Dokument 1005, pismo 142
3 pripadnika SUP-a Zadar govori o tome. Od oktobra 1990. godine da hrvatska
4 policija, hrvatsko Ministarstvo unutrašnjih poslova oduzima oružje redovnom,
5 regularnom sa... rezervnom sastavu postojećih milicija stanice i onda ih
6 ilegalno deli naoružavajući stanovništvo samo jedne nacionalnosti, hrvatske, na
7 području opština Zadar, Benkovac i Obrovac. Tada počinje organizovanje i
8 pripremanje oružane pobune.

9 Ta se oružana pobuna, ta počinje i završava se do prijema Hrvatske u
10 Ujedinjene nacije. Znači to je maj 1992. Tačnije, završava se onog trenutka kada
11 se JNA povukla sa dela svoje teritorije, po zahtevu Ujedinjenih nacija i
12 Vanceovog plana. Do tada traje oružana pobuna u Hrvatskoj. Posle toga nema
13 stanja oružanog sukoba, ima samo agresija na Ujedinjene nacije: pet, uključujući
14 i "Bljesak" - napad na zapadnu Slavoniju na koji Ujedinjene nacije kao i nikada
15 pre toga nisu reagovala. Nisu sprečile, nisu zaustavile, nisu vratile trupe.

16 Teritorije su zaposednute teritorije koje nisu od osnivanja Hrvatske,
17 nove nezavisne Hrvatske bile pod kontrolom hrvatskih vlasti. To je bio zločin
18 protiv Ujedinjenih nacija, napad na zaštićene zone, s jedne strane. A s druge
19 strane to je bio, to je bilo kršenje međunarodnog sporazuma, kad je u pitanju
20 operacija "Bljesak" jer je Zagrebačkim sporazumom od 29.03.1994. Republika
21 Srpska Krajina priznata kao pregovaračka strana...strana, potpisala sporazum o
22 razdvajanju snaga sa Hrvatskom i taj sporazum su garantovali predstavnici
23 međunarodne zajednice.

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle od maja, da skratim, od maja 1992. do kraja, do "Oluje" postoje
2 samo agresije Hrvatske na zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija - kakav oružani
3 sukob - i 700 manjih napada u dve i po godine, o čemu su takođe govorili naši
4 svedoci.

5 Što se tiče Bosne i Hercegovine, bilo bi interesantno da nam kolega
6 tužilac kaže da li smatra da je oružani sukob i tamo izbio kada u Hrvatskoj; ili
7 nekako drugi...drugačije i šta se tamo dešavalo. Bosna i Hercegovina je kao
8 secesionistička republika priznata 6. aprila 1994.... 1992, opet protivno
9 preporukama Saveta bezbednosti. I nakon toga na teritoriji Bosne i Hercegovine
10 izbija građanski rat. Dakle, vrlo je bitno, časni Sude, okarakterisati sukob na
11 područjima koje obuhvata ova Optužnica.

12 Znači na području Bosne i Hercegovine postoji građanski rat u kome se
13 sukobljavaju tri strane: srpska, hrvatska i bosanska. I mi smo vam možda boli
14 oči, izvinite na izrazu, ja kao branilac, fotografijama koje sam vam predočavao
15 kod, pri svedočenju svedoka Lončara, eksperta Tužilaštva, neuropsihijatra. To su
16 bile fotografije hrvatskih žrtava u Bosni u sukobu sa muslimanskom stranom. Hteo
17 sam samo da vam pokažem tim fotografijama, pitali ste me: kakve veze ima sa
18 predmetom? Ima veze sa kvalifikacijom, časni Sude. I ima veze sa prirodom
19 sukoba. To je tamo bio krvavi građanski rat. O tome je, uostalom, govorio i
20 svedok Odbrane Barriot, rekavši da su trupe Alije Izetbegovića 1994. godine
21 napale Cazinsku krajinu - sopstveno područje i sopstveno muslimansko
22 stanovništvo - samo zato što je ono bilo pristalica mirnije alternative. Nije
23 bilo za džihad Alije Izetbegovića.

24 I svedok Morr... Barriot kaže: 40.000 Muslimana su trupe Alije

25

26

27

28

29

30

1 Izetbegovića, predsjednika Bosne i Hercegovine, proterale na teritoriju
2 Republike Srpske Krajine, i Martić i Vlada su im stavili na raspolaganje sve
3 rezerve koje su i inače bile minimalne. E to je građanski rat.

4 Dakle za Odbranu, to je priroda oružanog sukoba. Taj oružani sukob u
5 Bosni i Hercegovini počinje onog trenutka kada međunarodna zajednica, pro...
6 delovi međunarodne zajednice ili međunarodna zajednica protivno sugestiji
7 generalnog sekretara iz decembra, još, 1991. da se rešenje krize traži na
8 sveopštem planu, separatno priznaje Bosnu i Hercegovinu. Tada dolazi do
9 građanskog rata i do uključivanja međunarodnih faktora.

10 Sledeća teza tužioca je da ovaj oružani sukob nema nikakve veze sa
11 Jugoslavijom, da se ova Optužnica ne odnosi na Jugoslaviju, da dopunski
12 protokoli takođe na to ne ukazuju. Nisam, i nismo mi kao Odbrana, časni Sude,
13 tražili da se sad nekom sudi ovde zato što je učinio to u Jugoslaviji što je
14 učinio. Nije to naša teza. Naša teza je dokazivanje, samo, da je međunarodni
15 faktor uticao na stanje oružane pobune u Jugoslaviji. I da Jugoslavija kao
16 jedini subjekt postoji sve vreme oružane pobune - od polovine 1990. do momenta
17 povlačenja JNA sa tih područja po zahtevu Ujedinjenih nacija radi realizacije
18 Vanceovog plana.

19 Još jedna stvar koja mora da se naglasi, od momenta dolaženja trupa
20 Ujedinjenih nacija, a vidjeli smo juče dokument koji je uveden preko gospodina
21 Kiruđe, svedoka Odbrane, da su Ujedinjene nacije dobile garancije od JNA da će
22 im biti predata teritorija... teritorija vojno i upravno sređena. Dakle -

23
24
25
26
27
28
29
30

1 oprostite, otišla mi je misao. Dakle, od raspoređivanja trupa Ujedinjenih nacija
2 na područje pod zaštitom Ujedinjenih nacija, ne odgovara gospodin Martić za
3 bezbednost stanovništva, časni Sude. Ne odgovara MUP Krajine za njihovu
4 bezbednost. Odgovara civilna policija Ujedinjenih nacija.

5 Odgovaraju Ujedinjene nacije, i za bezbednost hrvatskog, i za bezbednost
6 srpskog stanovništva, a CIVPOL je bio tu da kontroliše kako radi lokalna
7 policija. A iz izveštaja dokumenta 965, sastanak Thornberryja, zamenika
8 komandanta misije Ujedinjenih nacija i Martića iz... od 14. juna 1993. Vi ste
9 videli da zamenik komandanta kaže: "Meni je lično podređen komandant civilne
10 policije. I saradjujemo odlično." I kaže Thornberry: "Shvatam da štítite Hrvate u
11 vrlo teškim uslovima." I jedini argument koji je kolega tužilac upotrebio da
12 pokuša da ovaj... obezvredi ovaj dokument, koji je autentičan, jeste da nije
13 autorizovan.

14 A pitam vas, kako može nama zamerati odsustvo autorizacije našeg
15 dokumenta kada ni jedan dokument koji on koristi srpska strana nije
16 autorizovala. A upravo Thornberry govori o tome da je vođen medijski rat protiv
17 Srba, da ne razume ponašanje međunarodne zajednice, da ne razume da Hr... da se
18 ne može praviti da Savet bezbednosti ima pravu sliku, kad nema, i međunarodna
19 zajednica.

20 A svedok Barriot kaže: "Srbi su bili demonizovani." Zato se odreko i
21 karijere služeći istini. To je častan čovek.

22 Sve što je na teritoriji Krajine rađeno u vezi s ovom tezom, osnovnom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tezom Tužilaštva: sve je počelo davno pre 1990., da bi se Srbi odcepili. Dakle i
2 sistem pravosuđa i sistem zatvora, koji su bili pod nadležnošću Ministarstva
3 pravosuđa, i sistem školstva i zdravstva, funkcionisanje policije - tu smo
4 videli čitav niz dokumenata da policija ima svoju organizaciju, sistematizaciju,
5 činove, zvanja, plate - sve je potpuno regularno. Dakle, sve to pokazuje da to
6 nije paralelna struktura kako to neistinito svedoči Babić, već da je to sistem
7 koji je postojao na osnovu jugoslovenskih zakona.

8 A činjenica da Srbi koriste u Krajini jugoslovenske zakone, tužiocu
9 služi kao dokaz o udruženom zločinačkom poduhvatu. U situaciji kada je nesporna
10 činjenica da je Hrvatska rekla 21. februara 1992. godine na našoj teritoriji...
11 1992. - nađam se da nisam pogrešio godinu - na našoj teritoriji se više ne
12 primenjuju savezni propisi. 1991., 1991., časni Sude, 21. februara 1991.

13 Pa šta ako je izvršno veće Krajine ili Vlada rekla: primenjivat ćemo
14 zakon iz Srbije? Pa nisu imali koji drugi da pri... da prepisu, časni Sude.
15 Hrvatski nisu mogli da primenjuju, a srpski je bio u skladu sa zakonima savezne
16 države. Samo je to suština, ništa više.

17 Primedba tužioca da je pitanje udruženog zločinačkog poduhvata razrešeno
18 drugostepenim odlukama, a da je Odbrana imala mogućnost da to pitanje pokrene
19 potpuno neumesna. Poštovani kolega tužilac gubi iz vida situaciju da je pre
20 početka našeg suđenja praksa Tribunala zauzela stav o udruženom zločinačkom
21 poduhvatu. Kakvog smisla ima pisati prigovor po pravilu 72? To je besmisleno,
22 jer je bezuspešno. Ali, želimo da ukažemo jednu drugu stvar - ovo je završna reč

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i mi imamo pravo na sopstveno pravno stanovište. Ne može po prigovorima o
2 osnovanosti postojanja tog oblika odgovornosti odlučivati isti organ koji je u
3 prvom stepenu doneo takvu odluku.

4 O prigovorima je mogao da odluči Savet bezbednosti, a ne isti ovaj Sud.
5 Jer, onda to znači "kadija te tuži, kadija te sudi". To je narodna izreka kod
6 nas u Srbiji. To je nemoguće, jer postojanje takvih drugostepenih odluka u
7 suštini pokazuje da je ovo jednostepeni postupak, a ja se nadam da Tribunal ne
8 želi da stvori takav utisak. Ja samo ukazujem na jedno vrlo delikatno pravno
9 pitanje i sa njim se teško nositi u ovoj situaciji kada postoje neke odluke.

10 Što se tiče Škabrnje, gospodin kolega tužilac je govorio da je svedok
11 Odbrane Lakić potvrdio da su avioni uzletali. Nije tačno, časni Sude. Svedok
12 Lakić je potvrdio da je na avione koji su uzletali pucano, pa su oštećivani. I
13 sve su svedoci objasnili. Pomalo ironično deluje tvrdnja kolege tužioca, u
14 situaciji kad mu je svedok njegov MM-80 nacr...nacrtao sve puteve od Benkovca do
15 aerodroma Zemunik koji su zaprečeni, sve. Ironično deluje njegova tvrdnja: "pa
16 mogli su da idu sporednim putem". Pa mogli su, časni Sude, ali svedok Lakić
17 kaže, ubijeno bar dvajst vojnika. O tome se radi, oružana pobuna je bila u
18 pitanju. To je bilo ono u pitanju o čemu je... o čemu je svjedočio Imbra Agotić
19 i *exhibit* 402. 200.000 teško naoružanih vojnika protiv 20.000 JNA na teritoriji
20 Hrvatske. O tome se radilo.

21 U pogledu Bruške, kaže tužilac: "mi spekuliramo razlog zašto je neko ko
22 kuca na vrata", o razlogu zašto neko ko kuca na vrata, kaže "policija". Mi ne
23 spekuliramo, časni Sude, nego razmišljamo jednom logikom: da li je normalno da
24 onaj ko dođe da izvrši zločin sebe predstavi unapred? Pa kako biste protumačili
25 stav kolege tužioca? Zar bi se oni prerusavali da bi došli u kuću? Pa isto to i

26

27

28

29

30

1 kolega tužilac radi, spekuliše. Ali on ne može da spekuliše, on komentariše
2 izjavu Ante Marinovića: "pa bili su u uniformama", video je da su bili u
3 uniformama. Pa kaže: "Zar bi se prurušavali?" Pa to je spekulacija. Tužilac
4 mora da dokaže kome su pripadali ti ljudi. A Vi ste mnogo svedoka čuli, i videli
5 naredbu gospodina Martića, dokaz 602, da se svi ti "šareni" pod tačkom 4, koji
6 vršljaju, koji nemaju legitimacije, ovlašćenja, da se razoružaju i da se pošalju
7 u jedinice JNA. O tome se radi.

8 Pa koliko je u savremenom svetu, koliko smo filmova videli kako
9 razbojnici kao policajci pljačkaju banke, ubijaju i ne znam šta sve ne rade. To
10 je moguće, časni Sude, to je životno. Ali, tužilac ne može svoj slučaj zasnivati
11 na spekulaciji, jer Jasna Marinović i Ante Marinović... Jasna Denona i Ante
12 Marinović kažu: "Naš su Srbi lečili. Nas su Srbi čuvali. Nama su Srbi pomogli."
13 I kaže kolega tužilac: "Kakve to veze ima sa Martićem?" Pa ako je Martić stvarao
14 klimu terora, kako je moguće da u toj klimi terora sve tako funkcioniše da
15 ljudima pomaže, a ne odmaže?

16 Bit će ipak da kolega tužilac tu pomalo spekuliše. Hvala, časni Sude.
17 Došli smo do kraja radnog vremena.

18 SUDAC MOLOTO: /nečujno/

19 G. MILOVANČEVIĆ: Nisam završio. Imam još tačaka Optužnice... koje je
20 pokrenuo kolega tužilac, na koje bih hteo da se osvrnem. Hvala Vam.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete li ih predati pismeno,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodine Milovančeviću? Jer, nemamo više datuma u sudnici.

2 To nas dovodi do kraja pretresa.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Imam jedan predlog: pošto danas u Sudu nema nikakvog
4 drugog suđenja, molim Vas da nastavimo danas. Ja ću završiti u usmenom obliku.
5 Mnogo mi je teško da ovo radim pismeno. Nismo u ravnopravnom položaju. Ja želim
6 da me Veće čuje. Kolega tužilac je imao priliku da govori usmeno. I ja želim
7 takvu priliku.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, ravnopravnost sredstava znači i
9 ravnopravnost u vremenu, gospodine Milovančeviću, a Vi znate koliko ste Vi imali
10 vremena u odnosu na vrijeme koje je potrošilo Tužiteljstvo. Ne znam.

11 [Suci vijećaju]

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hteo sam nešto da -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koliko Vam vremena još treba?

14 G. MILOVANČEVIĆ: Desetak minuta, ne više. Pola sata. Pola sata.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pola sata?!

16 G. MILOVANČEVIĆ: Da.

17 G. WHITING: /nedostaje simultani prijevod/

18 G. MILOVANČEVIĆ: Nastojaću da i to svedem na možda kraće vreme.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako kažete pet minuta, možemo sada
20 produžiti još pet minuta, da zaokružite.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: /nedostaje simultani prijevod/

2 G. MILOVANČEVIĆ: Nešto da Vam kažem, časni Sude, godinu dana traje ovo
3 suđenje -

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Upravo sam Vam rekao. Ispričavam se,
5 gospodine Milovančeviću. Dat ću Vam pet minuta, ako možete iskoristiti tih pet
6 minuta da zaokružite.

7 Ali, prvo da čujemo šta će reći gospodin Whiting.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa mislim da je to prikladno rješenje,
9 imati još pet minuta. Sve je rečeno i ponovljeno. Ja se energično protivim još
10 jednoj mogućnosti za pismeni podnesak, jer će to otvoriti vrata za daljnje
11 podneske. Mislim da trebamo završiti s radom, a pet minuta je za to dovoljno.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću.

13 [Suci vijećaju]

14 G. MILOVANČEVIĆ: Nastaviću, časni Sude.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, možete li
16 završiti za pet minuta? Izvolite. U pet do dva prekidamo.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Istakao je jednu tezu u svojim argumentima kolega
18 tužilac, da čak, ako se branite zbog straha, a ne dozvoljavate - oprostite - ako
19 se branite zbog straha, to pravo na samoodbranu ne uključuje pravo na izvršenje
20 zločina. Niko, ni jednom od strane Odbrane nije govorio o potrebi da se
21 samoodbrana vrši zločinom. Kaže tužilac: "ne može se zbog navodne samoodbrane
22 progoniti stanovništvo".

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pa sve dok komandant misije... zamenik komandanta misije UNPROFOR-a
2 Thornberry... Dakle, kaže tužilac: "Ne može se zbog samoodbrane progoniti
3 stanovništvo." Pa svedok Cedric Thornberry, komandant, zamenik komandanta misije
4 UNPROFOR-a 1993. godine kaže: "Shvatam da radite posao u teškim uslovima i da
5 štítite stanovništvo." Tužilac nema ni jednog dokaza za ove svoje
6 tvrd...tvrdnje.

7 Pomenio je i svedoka Đakulu i rekao da je pokretao mirovne inicijative.
8 Ali je svedok Đakula, kao svedok tužioca rekao da je svaku mirovnu inicijativu
9 koju je pokušao da realizuje sa hrvatskom stranom, hrvatska strana izigrala, da
10 je bila neuspešna. I onu na Plitvicama kad su dan pre sukoba ponuđeni razgovori
11 hrvatskim vlastima, i onu u Borovu selu, i Daruvarski sporazum. Šta znači kada
12 potpišete sporazum, kaže svedok MM-05: "Potpišete sporazum o normalizaciji
13 odnosa, a onda ga suprotno dogovoru, objavite u izmenjenom obliku", koji
14 sprečava bilo kakvu mogućnost razgovora.

15 To su bile namerne kampanje. Svedok Đakula je dakle govorio istinu. Jer,
16 i ono što se dešavalo na autoputu uoči 1. maja 1995., priznao je i tužilac, nije
17 bilo nikakav razlog ni opravdanje za agresiju. Odbrana je zahvalna kolegi
18 tužiocu na konstataciju u završnoj reči, kada je u pitanju Zagreb. Samo momenat
19 -

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja nisam ništa rekao o
21 Zagrebu u svom zadnjem izlaganju.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Prihvatam. Dakle, kada se u ovoj situaciji, kada
23 Odbrani - imam još minut i po - u fazi završne reči nije bilo dozvoljeno da se
24
25
26
27
28
29
30

1 bavi temama koje nije obradila u svom *final briefu*, jer je izabrala da ih obradi
2 u fazi završne reči. U *final briefu* su obrađene teme koje je Odbrana izabrala sa
3 namerom da ih obradi dobro, a da u završnoj reči obradi ostatak teme.

4 U ovoj situaciji, mi smo u neravnopravnom položaju. Ali i ovaj
5 neravnopravni položaj vodi samo jednom zaključku, s obzirom na stanje u spisima.
6 Ne postoje dokazi, bilo kakvi validni dokazi da je postojao udruženi zločinački
7 poduhvat, da je postojala bilo kakva namera vršenja zločina, da je gospodin
8 Martić u bilo kom obliku u tome učestvovao. Naprotiv, svi dokazi pokazuju da se
9 radi o junaku koji je u teškim ratnim uslovima - kako kaže Cedric Thornberry -
10 štutio stanovništvo. Ne vidim mogućnost da donesete bilo kakvu odluku, osim
11 oslobađajuće. Na spekulacijama se ne može zasnivati Optužnica, pa se nadam da ne
12 može se na tome zasnivati ni presuda.

13 Pokušao je - nije to bila tema - ne mogu govoriti. Pred sobom imate -
14 zbog ove oružane pobune i svih okolnosti koje sam rekao - predsednika prognanog
15 naroda koji je nevin u ovom zatvoru, kao što je nevin i narod koji 11 godina
16 nema ognjišta. A prilikom uviđaja, na licu mesta, sve one kuće koje ste kraj
17 puta videli bez prozora, vrata i krova su srpske kuće. Hvala Vam.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančević.

19 [Suci vijećaju]

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Oprostite, da li ja mogu dobiti tri minute?

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate tri minute, gospodine Martiću.

3 OPTUŽENI: Hvala. Gospodo sudije, protiv mene je dignuta prva Optužnica
4 za Zagreb 1995. godine, ekspresno, za 50 dana, bez ikakve istrage. O toj
5 Optužnici sam samo preko medija mogao da...da čujem. Nisam je dobio. I takva
6 Optužnica je bila svih sedam godina. Da je bilo nekih dokaza, ne vjerujem da ne
7 bi bila proširena.

8 Tek kad sam došao ovde, dobrovoljno, 15. maja 2002. godine, hrvatski
9 mediji su pisali i sugerisali šta bi to trebalo da se još obradi da bi se
10 optužio Milan Martić. Gospodin tužioc je to naravno prihvatio. I sve ono
11 bukvalno što je stajalo u medijima, to je i prepisano u Optužnicu. Optužio me za
12 sve i svašta. I kad ste Vi danas u jedn...jednom momentu stali u zaštitu
13 tužioca, da je to kleveta, ja kažem: kleveta je kompletna Optužnica protiv mene.
14 To je čista kleveta.

15 Zašto se tako ponio gospodin tužioc. Pa ja mu čak i ne zamjeram. Nije ni
16 čudo. Prvo, ovo što je tražio za mene ovakvu kaznu. Jasno je da mlad čovek koji
17 ima još ambicija u karijeri treba da ima u svojoj biografiji i da je tražio
18 jednu takvu drastičnu kaznu. A drugo, i što je mnogo važnije, on potiče iz jedne
19 države, i često je Vama dao do znanja, pa je ponavljao: "Moj pravni sistem, moj
20 pravni sistem", želeći Vam dokazati da je on iz moćne države. Ta njegova država
21 za koju se on zaklinje je učestvovala aktivno u progonu mog stanovništva. I on

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 treba da opravda svoju državu ovde svaljujući na žrtvu ono što su oni učinili.

2 (redigirano)

3 (redigirano)

4 (redigirano)

5 I zato me ne čudi mladi revnosni gospodin koji tako žestoko mene kleveće -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine Martiću. Mislim
7 da izjava koju ste upravo iznijeli, mislim da je neprimerena. Šta Vi mislite o
8 tome? Mislim na pitanja pantalona?

9 OPTUŽENI: Ne. Ne. To su objavljivali svi mediji. Pa ne vidim, št..šta je
10 tu tajna.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja ne kažem da je to tajna. Ja kažem
12 da to nije primereno, to nije relevantno za ovaj predmet i nalažem da se to
13 rediguje. Hvala. Možete da nastavite.

14 OPTUŽENI: Želim da vjerujem da ćete Vi, gospodo, pravilno
15 pro...procijeniti zaista šta se dešavalo i donijeti takvu presudu. Neću da
16 govorim kakva to presuda treba da bude, to je rekao moj branilac. A u suprotnom,
17 ako se donese presuda po gospodinu, onda je jasno tko je presudu donio. Njegov
18 sistem. Hvala Vam.

19 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/

20 [Suci vijećaju]

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Već sam rekao da se ovime završava
22 naš pretres. No, ima još nekoliko stvari koje su nerešene. Želeo bih da to kažem
23 u svrhu zapisnika kako bi se ta pitanja razrešila. Najpre, još uvek nismo dobili
24
25
26
27
28
29
30

1 transkript sa posete lokacijama i nadam se da ćemo to uskoro dobiti. I nadam se
2 da će to i stranama biti dostavljeno, kao i Veću, i da će biti uzeto u obzir
3 kada se presuda bude pisala. To je prvo pitanje.

4 Drugo pitanje je javna verzija završnih podnesaka. U pismenom podnesku
5 Tužilaštvo je navelo da će to moći uskoro da urade. Odbrana nije ništa rekla u
6 tom pogledu. Razlog za to je da se možda u neredigovanim verzijama pominju
7 zaštićeni svedoci ili žrtve. A u meri u kojoj je poželjno da postupak bude što
8 je više javne prirode, bilo bi od pomoći da postoji javna verzija završnog
9 podneska koja će biti blagovremeno podneta, zavedena. To ne bi trebalo biti
10 suviše teško. Jednostavno treba da redigujete ono što smatrate da treba da bude
11 redigovano u poverljivim verzijama podnesaka i da nam date primerak te
12 redigovane verzije. S tim u vezi, želeo bih da čujem od strana kad se to može
13 uraditi, kako bismo odredili vremenski rok za podnošenje.

14 Gospodine Whiting.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Mi to možemo da uradimo do srede
16 sledeće nedelje.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A gospodine Milovančeviću?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da bi i mi mogli to da uradimo...

19 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Možda, oprostite, možda samo da budem precizniji,
2 možda do kraja nedelje. Samo sam hteo nešto da pitam, pre nego što... šta znači
3 ta redakcija? Da bi... redigovanje teksta? Da bi mi kao tim Odbrane bili
4 potpuno načisto. Mi smo, časni Sude, pri obradi *final briefa* apsolutno vodili
5 računa da ne pomenemo ni jedno svedoka koji je zaštićen.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Ako ste se postarali za to,
7 onda nam možete dati. Dakle, ako ste uvereni da verzija koju ste nam dali može
8 biti puštena u javnost, a da se ne dovede u pitanje bezbednost bilo kog svedoka
9 ili žrtve. Onda je u redu. Ali, dakle to je svrha redigovanja.

10 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ Hvala.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, kako bi bilo jasno kako
12 ćemo mi postupiti, a to će možda biti od pomoći Odbrani. Mi takođe nismo imenom
13 pominjali nijednog zaštićenog svedoka, ali ćemo redigovati bilo koja pominjanja
14 na osnovu kojih bi svedok mogao biti identifikovan. Bilo da se radi o konkretnim
15 dokaznim predmetima ili iskazima. Dakle, ako imamo jednog svedoka koji je
16 govorio o nekom događaju i koji se iz tog razloga može lako identifikovati, mi
17 ćemo onda redigovati sve s tim u vezi.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ovo bi možda mogo da bude i prilično
19 ozbiljan posao. Ja Vas molim rok do kraja nedelje. Ako stignemo do srede, mi
20 ćemo uraditi do srede. Ali bih hteo da ispoštujem obavezu koju preuzimam. Zato

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kažem do kraja nedelje.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Za Odbranu će rok biti petak sledeće
3 nedelje. Puno Vam hvala.

4 Dopustite mi da kažem da osim ova dva pitanja, nikakvi drugi podnesci
5 neće biti dopušteni stranama za podnošenje. Također konstatujem da na ovom Sudu
6 u vreme kad se izvodi završna reč, a to je kombinacija argumenata o *meritumu* i
7 argumenata o kazni, ja vidim da Odbrana nije iznosila bilo kakve argumente u
8 vezi kazne. Meni je jasno da oni traže izricanje oslobađajuće presude po svim
9 tačkama i želim da kažem da se nadam da taj propust da se govori o kazni nije
10 previd Odbrane, već da je to bilo namerno učinjeno, jer ćemo sada završiti
11 pretres i nećemo više slušati bilo kakve argumente.

12 Da, gospodine Milovančeviću?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Želeo sam samo da nešto pitam. Mi smo, čini mi se
14 prekjuče, dobili informaciju da ćemo u vezi sa uvođenjem transkripata sa posete
15 licu mesta imati mogućnost da uputimo podnesak Sudu. Danas smo dobili
16 informaciju od Vas da nikakvih drugih podnesaka neće biti. Da li ste Vi ovom
17 današnjom odlukom dezavuisali onu prethodnu odluku? Dakle ne važi više ono
18 pravilo da mi treba da se izjasnimo o transkriptima sa posete lic... sa lica
19 mesta? Mogu li da dobijem odgovor na to pitanje?

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, podnesak?

21 G. MILOVANČEVIĆ: Rečeno nam je na početku ove faze suđenja 10-og, da
22 pošto transkripti sa posete licu mesta nisu urađeni, da će Sudsko veće - to je
23 ponuđeno kao rešenje - da će Sudsko veće dati mogućnost Tužilaštvu i Odbrani da
24 naknadno dostave podneske, pošto prime transkripte. Eventualne podneske,

25

26

27

28

29

30

1 naravno, ako budu ocenili da ima razloga u vezi sa tim da upućujemo podneske. Da
2 li ta odluka važi još ili ne važi? To pitam.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li možete da nas uputite na
4 konkretnu stranicu transkripta gde je to bilo rečeno? Želim da proverim šta je
5 Veće izjavilo.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, prvog dana na samom početku. To su bila
7 tehnička pitanja koja su pokrenuta. Ne mogu da Vam kažem stranu sad u ovom
8 trenutku.

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja mogu. To je 11173, časni Sude, 10.
10 januar.

11 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Koji red, gospodine Whiting?

12 G. WHITING: [simultani prijevod] To je na sredini stranice, red 15.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li se to odnosi na pismene
14 podneske? Jer sam mislila da se odnosi na pismena obraćanja, ne podneske.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Da. Tako se i ja sećam.

16 SUDAC MOLOTO: /nečujno/

17 PREVODITELJ: Sudija nije uključio mikrofona.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, napismeno da dostavite ukoliko
19 želite da skrenete pažnju na neke potrebne ispravke i ukoliko smatrate da ono
20 što je zapisano ne odgovara elektronskom zapisu. Dakle nije reč o podnescima. U
21 redu, gospodine Milovančeviću?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam razgovor 10.01. razumeo kao
2 mogućnost Odbrane da upotrebi taj dokaz - u tom smislu je vođen razgovor - dakle
3 da taj transkript i posetu licu mesta upotrebi kao argumente u toku suđenja, a
4 ne da stavljamo tehničke primedbe da li je sa video zapisa tačno prepisano. Meni
5 to uopšte nije bitno.

6 Meni je bitno, da...dakle to što piše u tom trans...transkriptu
7 iskoristim kao argument u korist Odbrane gospodina Martića. I smatrao sam da je
8 Veće takvu odluku donelo u dilemi šta da se radi, da li da se nastavi sa
9 suđenjem bez postojanja pismenog dokaza u spisima.

10 [Suci vijećaju]

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala. Saslušali smo Vas,
12 gospodine Milovančeviću. Možete da to dostavite.

13 Samo da vidim dokle sam došao. Mislim da je to sve što sam hteo da
14 kažem. Želim da se svima zahvalim i u skladu sa pravilom 87 Pravilnika o
15 postupku i dokazima ovog Suda, ja kao predsedavajući sudija u ovom predmetu
16 proglašavam da je pretres u predmetu završen.

17 Pretres je završen.

18 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

19 ... Sjednica završena u 14.12h.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30